

Kranj

— Na osrednji proslavi ob letošnjem dnevu armade včeraj dopoldan v kranjski vojašnici so se poleg pripadnikov planinske enote in nekdanjih borcev Prešernove brigade zbrali družbenopolitični delavci, predstavniki delovnih kolektivov in družbenih organizacij pa drugi delovni ljudje in občani. Med svečanostjo je predstavnik ljubljanskega armadnega območja general Zupančič pohvalil delo planincev, ki so letos zasedli drugo mesto v območju, pa čestital topničarski enoti za najboljše rezultate tega rodu v območju. Med drugim je poveljnik planinske enote Spiro Nikovič podelil številna priznanja najzaslužnejšim pripadnikom.
(S) — Foto: S. Saje

Leto XXXIII. Številka 98

GLAS

Kranj, torek, 23. 12. 1980

Cena: 7 din

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

Uredništvo: občinska konferenca SZDL Kranj, Kranj, Radovljica, Škofja Loka
Izdaja: Casopisno podjetje Kranj — Glavni urednik Igor Slavec
Odgovorni urednik Andrej Zalar

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Kulturni amaterizem v Jugoslaviji danes

Privrženost, vnema, ustvarjalnost

Na dvodnevem posvetovanju v Kranju so udeleženci iz vseh republik in pokrajin izmenjali izkušnje o programski in organizacijski usmerjenosti ljubiteljstva v kulturnih dejavnostih — priskrbeli so strnili v zaključke, ki jih bodo posredovali zvezni konferenci SZDL

Kranj — Pretekli petek in soboto pod okriljem zvezne konference SZDL v Kranju potekalo posvetovanje o kulturnem amaterizmu v Jugoslaviji danes, ki je zbralo udeležence iz vseh republik in pokrajin. Kulturne delavce, ki delajo v svetih odborih socialistične zveze, v zvezi socialistične mladine, samoupravnih interesnih skupnostih, sindikatih, klubih kulturnih organizacij, društev. Cilj posvetovanja je bil med drugim izmenjava izkušenj o programski in organizacijski usmerjenosti ljubiteljstva v kulturnih dejavnostih in ocena kulturnega amaterizma v vsaki od republik in pokrajin in tako celovit preizkus današnjega trenutka kulturnega amaterizma v Jugoslaviji.

Glavni govornik, Jože Humer, predsednik Zveze kulturnih organizacij Slovenije je dejal, da je amaterizem kulture pri nas pomembna družbenokulturna kategorija in zato velja pri njegovih besedah, njegovim težnjam, velja pa tudi z njegovim drugim spregovoriti o njegovem široko deliti odgovornost. Posvetovanju na pot je razčlenjen amaterizem v kulturnih interesnih skupnostih, ki ga moramo razumeti kot ustvarjanje in poustvarjanje kulturnih vrednosti brez pridobitne namene, kot aktivno, organizirano sprejemanje kulturnih vrednosti in njihovo posredovanje in ustvarjanje pogojev za kulturno življenje. Če velja za kulturo, da se v njej izrazi duša naroda, velja to za amaterizem kulture še posebej. Vsaka

republika prinaša v današnji čas svojo zgodovino, z njo tudi svojo kulturno dediščino, kulturno tradicijo, pojmovanje kulture. Vsaka od naših izkušenj more biti vsem drugim zanimiva in koristna le, če vnaprej spoštujemo njeno samostojnost, če si jo znamo razlagati v njeni lastni družbeni danosti. Tako različnost kulturnega amaterizma postane svojevrstno bogastvo, ki ga drug drugemu po bratsko ponujamo ne le na ogled in primerjavo, temveč tudi za uživanje. In tudi za sodelovanje. To pa seveda tudi pomeni, da

smemo biti bolj vztrajni v iskanju skupnih pogledov, v medsebojnem preverjanju odgovorov na nekatera vprašanja družbenopolitične ocene amaterizma in njegovega vraščanja v naše samoupravno družbeno življenje,« je dejal Jože Humer.

Po uvodnem plenarnem zasedanju je steklo delo v treh komisijah, ki so obravnavale posamezne problemske sklope. V soboto so v posameznih komisijah strnili misli v obliki zaključkov, ki so jih udeleženci posvetovanja nato sprejeli na plenarnem zasedanju ter jih posredovali zvezni konferenci SZDL.

V prvi komisiji so spregovorili o številčnosti, oblikah, vsebini in kadrih v ljubiteljski kulturni dejavnosti. Predstavniki posameznih republik in pokrajin so prispevali preizkušnje in poglede na različna vprašanja. V zadnjih letih je v

Nadaljevanje na 5. str.

Gorenjski dogovor pripravljen in usklajen

Skupščina gorenjskih občin je pretekli teden obravnavala predlog dogovora o skupnih temeljnih planov gorenjskih občin za prihodnje srednjeročno obdobje — Le splošne usmeritve ali konkretne zadolžitve

Delegati skupščine gorenjskih občin so v četrtek na zasedanju skupščine obravnavali predlog dogovora o temeljnih planov gorenjskih občin za prihodnje srednjeročno obdobje. Obravnava na skupščini je bila ena od skupnih obravnav omenjenega dokumenta, ki je bil v razpravi od marca dalje.

Med pripombami, ki jih je bilo slišati v razpravi na seji in tudi med

mnenji, ki so se oblikovala v javni razpravi po občinah, je bila tudi ta, da je dogovor premalo konkreten in neobvezujoč. Vendar je dogovor, kakršen je te dni predložen v potrditev občinskim skupščinam posledica mnenj v javni obravnavi. Dvoje osnovnih vprašanj se je namreč pojavljalo še vse od začetka snovanja dogovora. Ali oblikovati dogovor, ki bo konkretno opredeljeval naloge, obveznosti in sredstva in bo določil tudi nosilce posameznih nalog ali pa naj bo to dogovor, ki vsebuje le skupne gorenjske naloge in usmeritve. Razprava oziroma večina v razpravi se je opredelila za drugo možnost.

Tako dogovor vsebuje le tiste programe in cilje gorenjskega gospodarskega in družbenega razvoja, ki jih lahko uresničimo z medsebojnim sodelovanjem, dogovorjenimi akcijami, z usklajenimi programi in z združevanjem materialnih ter drugih možnosti. To so tiste naloge, ki so skupnega gorenjskega pomena in jih mora uresničevati vsaka občina, da se zagotovi usklajen razvoj oziroma so preobsežna, da bi jih lahko zmogla posamezna družbenopolitična skupnost.

Pri tem gre za izkoriščanje naravnih bogastev, za skupna prizadevanja v gospodarjenju s prostorom, za sodelovanje pri urbanizmu, varstvu okolja, pri komunalni in drugi infrastrukturi. Gre za skladen razvoj izobraževalnega sistema, zdravstva, telesne kulture in še nekaterih drugih področij.

Dogovor prinaša skupne naloge in usmeritve. Za uresničevanje z dogovorom opredeljenih nalog pa bo treba sklepati ustrezne sporazume in dogovore, v katerih bodo zapisane povsem konkretne zadolžitve, obveznosti in potrebna sredstva.

L. Bogataj

Produktivnost naj bo osnovno merilo

V razpravi na 2. konferenci Zveze sindikatov Slovenije je predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Miran Potrč pri delitvi osebnih dohodkov pokazal na številne odklone od zakona o združenem delu — Merilo ne sme biti le dosežen dohodek

Nepripravljenost v tozdi, da bi pripravili skupne osnove in merila za delitev po delu in rezultatih dela, miselnost v nekaterih delovnih organizacijah, kjer so dosegali nizke osebne dohodke, da naj družba ureja višino osebnih dohodkov z nekakšnimi socialnimi merili, ne pa po rezultatih dela, zahteve nekega tozda znotraj delovne organizacije, panoge ali združenja, ki slabo dela, pa hoče imeti osebne dohodke kot ostali v združevanju, ugotavljanje in delitev osebnih dohodkov le po dohodku, ne glede na pogoje, kako so jih kje ustvarili — vse to so od mikri od zakona o združenem delu, ki narekuje deliti le po delu in rezultatih dela.

Vse preveč smo se pri delitvi osebnih dohodkov držali doseženega dohodka, kot edinega merila, po katerem bomo lahko določali delitev, oziroma višino osebnih dohodkov, je poudaril tovariš Potrč. Pokazalo se je, da je upoštevanje samo tega merila škodljivo za naše gospodarstvo. Kajti prav to je poganjalo mehanizem cen in v gospodarstvu povzročalo vse večjo inflacijo: vsak je iskal višji dohodek le v višjih cenah.

Takšne ideje niso mogle pripeljati do pravih rezultatov, pravi tovarš Potrč, kajti iz njih veje težnja po absolutni uravnolovki in nenotno in neustrezno je tako uresničevanje zakona o združenem delu v praksi. Družbeni dogovor bo podlaga za menjanje dosedanje prakse za izračun in delitev osebnih dohodkov, kar bo prispevalo k boljšim medsebojnim odnosom. Pogoj za to pa je jasno opredeljena vsebina osnov in meril, ki jih delavci morajo vgrajevati v svoje akte. Toda ne samo v akte za delitev osebnih dohodkov, temveč tudi v plane. In nič več formul, ki bi omogočale posameznikom, da bi po formulah določali osebni dohodek v delovni organizaciji! Le po delu in po rezultatih dela!

Tovariš Potrč tudi ugotavlja, da ni res, da bi bili osebni dohodki poglavitni vir za inflacijske tokove v zadnjih desetih letih. Delež sredstev za osebne dohodke se je v končni porabi in po tekočih cenah iz leta 1970 stalno zmanjševal. Tako je znašal leta 1970 približno 52 odstotkov, v letu 1976 je porasel skoraj na 54 odstotkov, letos se je pa zmanjšal na 49,5 odstotka.

V zadnjih desetih letih so se sredstva za osebne dohodke povečevala samo v letih 1972, 1975 in 1976 za več, kot je porasel družbeni proizvod, v vseh ostalih sedmih letih pa je družbeni proizvod na delavca hitreje naraščal kot so rasla sredstva za osebne dohodke. Osebni dohodki so leta 1976 znašali v celotnem prihodku 9,5 odstotka, letos pa le še 8,2 odstotka, pri tem pa je čisti dohodek narasel kot delež v dohodku za približno 1,5 odstotka in več kot za 1 odstotek so narasla sredstva za razširitev materialne podlage, ki so v vseh petih letih stalno rasla, sredstva za osebne dohodke v čistem dohodku pa ves čas padala.

Res pa je, da se niso osebni dohodki držali rasti produktivnosti. Bila so leta, ko produktivnost sploh ni porasla, realni osebni dohodki pa so vseeno rasli za 3 do 4 odstotke. Bila pa so seveda tudi leta, ko smo imeli visok porast produktivnosti ob realno nizki rasti osebnih dohodkov. Tako je v letih 1971 do 1976 poprečno naraščala produktivnost za 2,1 odstotka, realni osebni dohodki pa le za 1,4 odstotka. V obdobju od 1976 do 1980 pa je produktivnost rasla za 2,2 odstotka, realni osebni dohodki pa le za 0,9 odstotka, tako da so naši letošnji osebni dohodki v Jugoslaviji na ravni leta 1976.

Zato se moramo v bodoče veliko bolj, kot do zdaj držati rasti produktivnosti, ki naj bo eno poglavitnih meril za delitev osebnih dohodkov.

D. D.

DOGOVORIMO SE

SKUPNE SEJE VSEH TREH ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE RADOVLJICA

Na 6. in na 7. strani objavljamo gradivo za skupno zasedanje vseh treh zborov skupščine občine Radovljica, obenem pa tudi povzetke iz zapisnikov zadnjih ločenih sej vseh treh zborov. Delegati bodo tokrat spregovorili o nadaljnjem razvoju občine v naslednjih petih letih, o skupni razvojni poti vseh gorenjskih občin ter o planih samoupravnih interesnih skupnosti ter o prispevnih stopnjah. Na dnevnem redu je tudi še precej predlogov odlokov in poročilo o solidarnostni akciji za pomoč prizadeti pobrateni občini Brus.

Kranj — V petek, 19. decembra, so v prostorih skupščine občine Kranj pooblaščen predstavniki temeljnih in drugih organizacij združenega dela, KS, SIS in drugih skupnosti podpisali vrsto pomembnih temeljnih dokumentov za obdobje 1981—1985: družbeni dogovor o temeljnih družbenega plana občine Kranj, samoupravni sporazum o temeljnih planov SIS, samoupravni sporazum o združevanju sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb v KS in samoupravni sporazum o združevanju sredstev za izvajanje skupnih nalog na področju SLO in DS. — Foto: M. Ajdovec

Na olje se čaka še dober teden

Jeseni, v času največjega povpraševanja po kurilnem olju in najdaljših vrstah pred plinarnami, smo zastavili vprašanja o preskrbi s tema dvema energetska surovinama Petrol in Istra Benz. Petrol je odgovoril takoj, medtem ko smo na odgovor Iskra Benz čakali precej časa in morda odgovori ne bodo več najbolj aktualni. Ker pa je v njih govora tudi o načrtih za prihodnje leto, bodo najbrž za bralce prav tako zanimivi.

»Kako ocenjujete preskrbo Gorenjske s plinom za gospodinjstva in kurilnim oljem?»

PETROL:
»Preskrbo Gorenjske s kurilnim oljem lahko ocenjujemo kot zadovoljivo ob upoštevanju energetske problematike s katero se srečuje celotna Jugoslavija. Izredno visoka cena surove nafte na svetovnem trgu, ki jo spremlja spopad med dvema velikima izvoznicama nafte, plačilna bilanca Jugoslavije, ki je prav zaradi vse višjih cen nafte preveč obremenjena in ne nazadnje močna odvisnost naše države od uvoza nafte s klirinskega in konvertibilnega področja, pogojuje manjši uvoz nafte, kar ima za posledico manj naftnih derivatov na trgu. Zato mora biti tudi poraba manjša.»

ISTRA BENZ:
»Menimo, da je oskrba Gorenjske prek naše enote v Medvodah dobra in ni čutili pomanjkanja. Prepoved prodaje kurilnega olja prek leta, ter pričakovano povišanje cen pa je povzročilo zmedo pri potrošnikih in

dolge spiske čakajočih. Ker nafte primanjkuje, tudi rafinerije niso mogle zagotoviti dovolj količin. Kljub temu smo mi in Petrol uspeli dostaviti po 1.500 litrov olja vsem naročnikom in nekaj časa ga že vozimo tudi tistim, ki so ga naročili kasneje. Letos smo prodali za 15 odstotkov manj kurilnega olja kot lani, če pa pogledamo z druge strani pa lahko vidimo, da je poraba tega derivata v Sloveniji še vedno zelo velika.

Kakšna pa je oskrbljenost Gorenjske s plinom za gospodinjstva ne moremo ocenjevati, ker oskrba s plinom ni naša zadolžitev. Ker pa smo razen drugih, tudi mi dobavljamo plina butan-propan plinarnam in drugim večjim porabnikom in ker se ukvarjamo z maloprodajo plina na koprskem področju, nam je splošna problematika oskrbe znana. Količina plina, ki je na razpolago tržišču, je odvisna od količine predelane surove nafte v rafinerijah, INA, Rafinerija Reka, ki oskrbuje z naftnimi derivati pretežno del Slovenije, je letos imela izredno veliko težav, saj predeluje izključno nafto s

konvertibilnega področja in so je poviševanje cen in s tem povezane pomanjkanje deviz še posebej pestilne.

Druge plat, ko jo je potrebno pogledati, je potrošnja. Potrošnja v industriji je enakomerna in odvisna od tehnološkega postopka in jo je težko brez težkih posledic zmanjšati. Drugače je pri široki potrošnji. Ko se je podražil bencin, so ljudje začeli poganjati avtomobile na plin se je poraba občutno povečala. Zato pogosto promanjkuje plina v jeklenkah.»

»Kakšne so napovedi glede preskrbe?»

PETROL:
»Vse napovedi, kakšna bo preskrba s kurilnim oljem še to zimo in prihodnje kurilno sezono, so vezana na količino uvožene surove nafte in posredno tudi na ceno nafte na svetovnem trgu. Vsekakor pa bo treba z domačimi energetska viri zadovoljiti čimširši krog potrošnikov. To pomeni, da bo marsikje treba preiti na druga kuriva.

ISTRA BENZ:
»Po napovedih reške rafinerije je pričakovati boljšo oskrbljenost potrošnikov s plinom in kurilnim oljem, če bo dovolj surove nafte. V prvi polovici leta bo namreč začela na Reki delati nova proizvodna linija s pomočjo katere bodo iz enake količine surove nafte pridobili več višjih derivatov in plina kot doslej.»

»Kaj ste pri vašem podjetju storili za boljšo oskrbo potrošnikov?»

PETROL:
»Pri nas, ki pa nismo edini oskrbovalec Gorenjske z naftnimi derivati, smo ob pomanjkanju kurilnega olja skušali problem rešiti tako, da smo vsem naročnikom najprej dobavili enake količine, skratka poskrbeli smo za enakomerno oskrbo. Zaradi hitrejših dostav pa smo na bencinski servis v Radovljici dogradili polnilnico avtocistern. Od tam razvažamo olje po Gorenjski višje od Kranja, kupce v spodnjem delu pa oskrbujemo iz našega skladišča v Zalogu. S tem smo bistveno skrajšali rok dostave.»

»Kje lahko kupci naročijo kurilno olje in kakšna je čakalna doba?»

PETROL:
»Naročila kupcev od Naklega do meje sprejema bencinski servis Radovljica, naročila kupcev iz Kranja do Medvod ter Poljanske in Selške doline pa sprejema skladišče Zalogo pri Ljubljani. Čakalna doba je v Radovljici približno 5 in v Zalogu 10 dni.»

ISTRA BENZ:
»Kupci lahko naročijo kurilno olje pri naši enoti v Medvodah. Praviloma ga bodo dobili v enem tednu. Praviloma pravimo zato, ker zaradi omejenih količin ne moremo ustvariti zaloga. Odvisni smo od sprotnih dobav iz rafinerije, ki pa lahko zaradi najrazličnejših ovir nekoliko zakasnijo.»

I. Slavec
L. Bogataj

Elektroenergetska bilanca 1981

Potrebe skoraj v celoti pokrite

Prihodnje leto bomo proizvedli dovolj energije doma, če bo dovolj padavin — Največji odjemalci ne povečujejo porabe — Veča se poraba v gospodinjstvih — Bilanca v drugem polletju je odvisna od jedrske centrale

Če bodo obveljale številke, za katere so se v okviru elektroenergetske bilance Slovenije izrekli v samoupravni interesni skupnosti elektrogospodarstva Slovenije, bomo s skupno 8620 milijoni kilovatnih ur električne energije leta 1981 skoraj v celoti pokrili republiške potrebe. V vsem letu bo namreč ostalo nepokritih samo 59 milijonov kilovatnih ur električne energije. Točneje rečeno, toliko energije bo zmanjkalo za pokritje slovenskih potreb v prvih mesecih prihodnjega leta. Omenjenih 8620 milijonov kilovatnih ur pomeni za 6,6 odstotka večjo porabo od letošnje.

Ob tem se zastavlja vprašanje, če je z bilanco napovedano povečanje porabe ustrezno. Na prvi pogled se zdi, da je predvideno povečanje preveliko. V zadnjih petih letih so namreč skupne potrebe naraščale za 5,7 odstotka letno v povprečju. Omeniti je treba, da v zadnjih petih letih neposredni odjemalci, ki porabijo četrtino elektrike v republiki, niso povečali proizvodnih zmogljivosti in zato tudi porabe elektrike ne. Vendar prav za omenjene odjemalce računajo prihodnje leto kar 7,8 odstotka večjo porabo kot letos. Ob tem je njihova poraba v zadnjih petih letih rasla v povprečju za 2,7 odstotka letno.

Ne brez zadržke so se načrtovanci pri potrebah distribucije za prihodnje leto odločili za skupno 6198 milijonov kilovatnih ur električne energije, kar je za 6,2 odstotka več, ko bo po oceni znašala letošnja količina. Povedati pa je treba, da je bila v distribuciji v zadnjih petih letih 7,2 odstotna rast porabe. Posebno velik skok je bil minulo zimo, ko se je izraziteje pokazalo preusmerjanje gospodinjstev na električno ogrevanje — kot posled-

dica pomanjkanja drugih goriv. Na podlagi teh podatkov so napovedi po rasti porabe realne.

V kolikšni meri bo elektroenergetska bilanca Slovenije v prihodnjem letu uresničena bo seveda odvisno od količine padavin in s tem od možnosti vodnih elektrarn, od zanesljivosti naprav oziroma od števila okvar v elektroenergetskem sistemu in seveda v veliki meri tudi od tega, kako bo največja termoelektrarna v Sloveniji — Šoštanj oskrbljena s premogom. Glede zadnjega sedaj ne kaže slabo, saj bo namesto pričakovanih 600.000 ton zaloge lignita ob koncu leta 1980, po napovedih velenjskega rudnika na elektrarniški depozitiji 700.000 ton lignita.

V drugi polovici prihodnjega leta pa bo uresničitev bilance odvisna od nove jedrske centrale. Če bi v njej ne šlo vse po sreči, bi sicer oskrbljenost ne bila ogrožena takoj, temveč bi se posledice čutili v zimi leta 1981/82. Če bi namreč JE Krško ne mogla proizvesti pričakovanih količin — 588 milijonov kilovatnih ur, bi morala manjkajoče količine nadomestiti med tem termoelektrarna Šoštanj in pokuriti za prihodnje zimo namenjeni del dragocenih zalog lignita.

Da bi se izognili redukcijam in občasnim težavam pri preskrbi z električno energijo, bomo morali nekaj elektrike tudi uvatati. Z uvozom sicer samoupravne interesna skupnost ne računa; koristne pa bodo izmenjave električne energije z drugimi državami na podlagi kompenzacije. Mi bi torej pošiljali energijo v tujino, kadar bi imeli presežke, ko pa nam bi jo primanjkovalo, je bodo tudi partnerji vračali. Kot zadnja rezerva pa so planirali v Trbovljah in Brestanici.

L. Bogataj

Zadržati lesno surovino

Pri Gozdnem gospodarstvu na Bledu se trudijo, da bi zadržali za proizvodnjo čimveč lesa — Modernizirati proizvodnjo, ker je mehanizacija precej zastarela — Precej gozdov v zasebni lasti

Bled — Gozdno gospodarstvo Bled zaposluje 550 delavcev, ki so organizirani v petih temeljnih organizacijah združenega dela, od tega v treh gospodarskih temeljnih organizacijah: Bohinj, Bled-Pokljuka in Jesenice, v temeljni organizaciji kooperantov zasebnih gozdov, v temeljni organizaciji gozdno avto-prevozništvu in mehanične delavnice, v temeljni organizaciji Gozdno gospodarstvo in v delovni skupnosti skupnih služb.

Gozdno gospodarstvo Bled gospodarji z gozdovi na blejskem gozdarskem področju, ki pokriva ozemlje občin Radovljica in Jesenice. To je najmanjše gozdno gospodarstvo v Sloveniji. V zasebni lasti je polovica gozdov, med 5.500 lastniki gozdov je okoli 1.500 takšnih, ki imajo status kmeta, 1.300 od njih pa je članov temeljne organizacije kooperantov, ki združuje tudi 57 delavcev.

V Gozdnem gospodarstvu Bled so v zadnjih letih povečali proizvodnjo in produktivnost, pri tem pa v desetih letih zmanjšali število zaposlenih za 60. To jim je uspelo z uvajanjem mehanizacije, obenem pa so izboljšali življenjske pogoje delavcev, kar je bilo nujno zaradi stalnega

pomanjkanja gozdnih delavcev. Tako se v Gozdnem gospodarstvu kot tudi znotraj sestavljene organizacije GLG trudijo, da bi dosegli dohodkovno povezanost od kubika do končnega izdelka na trgu, vendar je še precej težav.

Velik problem gospodarjenja v zasebnem sektorju je premajhna navezanost zasebnih lastnikov gozdov na gozdove, tudi premajhna odvisnost teh lastnikov do gozdov, po drugi strani pa razne spekulacije lastnikov in odtujevanje lesa. Ta problem pa zasluzi v prihodnje vso družbenopolitično pozornost in ukrepanje. Od zasebnikov odhaja les tudi po črnih kanalih, predvsem v druge republike. S tem pa se izogonejo tudi raznim davkom. Družbeni nadzor je premalo učinkovit, tisti kmetje pa, ki se zakona držijo, so nejevoljni, ker so v neenakopravnem položaju. Ta problem bodo morali vsekakor čimprej rešiti, saj proizvodnji primanjkuje tako dobre in kvalitetne domače surovine.

Pri Gozdnem gospodarstvu imajo težave tudi z mehanizacijo, ki je domala vse tuja in že precej izrabljena, ustrezne domače proizvodnje pa ni.

D. S.

SKUPNOST ZA ZAPOSLVANJE KRANJ

Proizvodna in delovna praksa

Organizacije združenega dela čaka obična naloga pri urejanju proizvodne in delovne prakse. Njihovo delo je opredeljeno v zakonu o usmerjenem izobraževanju. Gre za zahtevne naloge, ki jih bodo najbrž v začetku spremljale otroške bolezni — kakor vsaka novost. Prav tako pa je tudi jasno, da bodo težave manjše ob boljši pripravljenosti.

Zato je odbor za kadre pri medobčinski gospodarski zbornici za Gorenjsko junija letos sklenil, da se delovnim organizacijam s področja gospodarstva pošlje anketa. Njen osnovni cilj je bil, da se praktično pregleda pripravljenost na tem področju in obenem razkrijejo nekatere nejasnosti in problemi, ki jih čutijo bodoči izvajalci te dejavnosti. Pri zasnovi in obdelavi ankete je sodelovala tudi strokovna služba občinskih skupnosti za zaposlovanje.

Anketa je zajela 172 gospodarskih OZD v vseh petih gorenjskih občinah. Odzvalo se je 105 organizacij ali 61 odstotkov. Anketa je ponudila nekaj odgovorov in odprla veliko vprašanj, ki izvirajo iz neposredne prakse. Prav ta vprašanja bo treba temeljito prebrati, saj opozarjajo na številne nejasnosti, ki jih bomo morali razčistiti že pred začetkom. Za napre-

vanje učencev po delu mnogo organizacij meni, da bi moral biti kot izhodišče delež povprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji ali določen delež vrednosti delokroga, kjer bo učencem delal. Za nagrajevanje po rezultatih dela oziroma posameznikovega delovnega prispevka nekateri menijo, da ne bo praktično izvedljivo ali pa to izrecno odklanjajo. Večina predlaga modele, ki jih najbrž uporabljajo pri ugotavljanju delovnih rezultatov za delavce. Razvidna je želja, da bi se morali za temeljno rešitev dogovoriti enotno na republiški ravni, pri čemer bi bila konkretna razmišljanja OZD le pripomoček pri sestavi takega predloga.

Na vprašanje, iz katerega vira naj bi bila sredstva za nagrajevanje učencev, so organizacije združenega dela v nasprotju s pričakovanji zapisale različne predloge: od dohodka TOZD oziroma delovne organizacije, materialnih stroškov, namenskih sredstev za izobraževanje do združenih sredstev za štipendiranje, ki se zbirajo v občini. Mnenja so raznovrstna, zato bo tudi pri tem treba poiskati enotne rešitve.

Posebno težo ima stališče nekaterih, da na žalost še ni konkretnih programov, zato je izpolnjevanje ankete tvegano oziroma preuranjeno. Anketa je razgrnila kopico vprašanj: kako bo urejeno zavarovanje za primere nezgod pri delu; ali bodo v določenih primerih potrebni zdravstveni pregledi in kdo bo kril stroške; ali bo nujno treba sprejeti lastne štipendiste; čeravno ne bo potrjenih pogojev za izvedbo prakse; ali bo tedaj treba povrniti del stroškov OZD, ki bo takega štipendista imela na praksi itd.

Zbrani podatki pričajo, da je pripravljenost za sprejemanje učencev zadovoljiva in da bo verjetno brez težav mogoče vključiti celotno generacijo. Mnogi tožijo, da je seznanjenost OZD s tem področjem preslaba, kar pomeni, da bo treba pospešiti priprave s seminarji, priročniki ali čem podobnim. Vendar pa v tej fazi ne gre več predstavljati splošnih opredelitev, ampak ja treba začrtati konkretne programe z docela praktičnimi rešitvami.

Franc Belčič

Pohvaliti velja izvozne dosežke

V Iskri Široka potrošnja proizvodnja nekoliko pod planom — Izvoz je dosegel vrednost 15,53 milijona dolarjev — Vse več težav zaradi pomanjkanja reprodukcijskega materiala, kar daje slabe obete za letni rezultat

Poslovanje delovne organizacije Iskra Široka potrošnja, ki ima sedež Škofji Loka, je bilo v prvih devetih mesecih zadovoljivo. Iz dneva v dan večje težave zaradi domačega ali uvoženega repromateriala pa že negativno vplivajo na gospodarske rezultate in zato najbrž letni poslovni rezultat ne bo enak devetmesečnemu.

Plan so si letos v široki potrošnji smelo zastavili. Čeprav so naredili za 8 odstotkov več kot lani v enakem času, so letni plan uresničili 67,5 odstotno. Največjo rast proizvodnje so imeli v Pržanu, tri četrtine letnega plana pa so presegli v Iskri na Vrhniki in v Železnikih.

Ob manjši proizvodnji je tudi prodaja pod planom. V primerjavi z devetimi lanskimi meseci je bila za 16,7 odstotka višja, vendar za 10 odstotkov pod planom. Slabo je potekala prodaja tudi med temeljnimi organizacijami znotraj delovne organizacije.

Pohvaliti pa velja izvozne dosežke. Čeprav niso povsem enaki načrtovanim, v devetih mesecih so dosegli slabih 72 odstotkov plana, so v primerjavi z lani za 27 odstotkov višji. To pa pomeni, da so do konca septembra prodali na tuja tržišča za 15,53 milijona dolarjev izdelkov. Uvoz pa je rasel skoraj za polovico počasneje in so tako dosegli 90 odstotno pokrivanje uvoza z izvozom, kar je za 9 odstotkov bolje kot lani. Zanimivo je, da imajo kar 3 temeljne organizacije izvoz večji od uvoza. Med njimi s 171,5 odstotka pokrivanja izstopa idrijska Montaža, vendar pa imajo ob tem pri TOZD uvoz večji od izvoza.

Celotni prihodek, dosežen v devetih mesecih, je za četrtino večji kot v enakem času lani, enako sta

porasla tudi dohodek in čisti dohodek. Akumulacija je za tretjino večja.

Zaustavljeno je tudi pretirano zaposlovanje, saj je bilo ob koncu septembra 1,2 odstotka več zaposlenih kot pred letom dni. Plan so za 4 odstotka prekoračili le na Vrhniki, v drugih temeljnih organizacijah pa se število zaposlenih giblje v predvidenih okvirih. Planirani osebni dohodki, razen v Vrhniki, še niso doseženi v nobeni temeljni organizaciji in s povprečnim osebnim dohodkom 7.367 dinarjev je Iskra široka potrošnja na petem mestu v sestavljeni organizaciji Iskra.

L. B.

Pojasnilo

Skofja Loka — Temeljna organizacija Združenega dela Mesozidelniki iz Skofje Loke v sestavi Mesne industrije Gorenjske nas je obvestila, da je prišlo v sporazumu o poslovnem sodelovanju in delitvi dela med gorenjskimi klavnicami, ki so ga podpisali na medobčinski Gospodarski zbornici za Gorenjsko, do nenamerne pomote v besedilu 5. člena, ki govori o klavnici in predelovalnem obratu v Škofji Loki. Besedilo sporazuma se pravilno glasi, da klavnica v Škofji Loki ustrezno osnovnim tehničnim in sanitarnim prepisom in jo bo treba le sprotno vzdrževati. Klavnica bo imela še naprej izvozni položaj. Z večjo izkoriščenostjo zmogljivosti bo mogoče letno skupaj s tržiškim obratom zaklati 45.000 prašičev in 15.000 govedi. Sedanja predelovalni obrat v Škofji Loki pa bo po izgradnji skupne predelovalnice ukinitelj. Delavci bodo premešeni v skupno predelovalnico. ...

Privrženost, vnema, ustvarjalnost

Nadaljevanje s 1. str.

veh republikah in pokrajinah opa-
ren porast ljubiteljske kulturne de-
javnosti, določene razlike so odra-
žajo predvsem v različni zastopano-
sti in oblikah. Kulturni amaterizem
nastopa kot oblika samoupravne
kulture, omogoča vključevanje v
ustvarjalne kulturne tokove stotiso-
let. V nekaterih krajih je amater-
ska kulturna dejavnost tudi edina
oblika kulturne ustvarjalnosti in
komuniciranja. Pomembna je vse-
stran njegova vzgojna vloga. Če-
prav v vsakem bivalnem in delov-
nem okolju obstajajo pogoji za njen
razvoj, pa je danes močno prisotna v
razgibnih skupnostih in v šolah.
Mnogo manj pa v delovnih organi-
zacijah. Razvoj amaterizma nepo-

sredno pogojuje organizirana druž-
bena akcija in skrb za razvoj kulture.
Udeleženci so posebej pouda-
rili, da kulturni amaterizem beleži
pomembne uspehe na osnovnih šo-
lah, medtem ko na srednjih upada in
tako na primer na Hrvaškem preob-
razba srednjega šolstva ni dala
pričakovanih rezultatov. Razprav-
ljalci so opozorili na slabe pogoje
dela, saj se v amaterski kulturni
dejavnosti srečujemo s prostorskimi
zadregami, pomanjkljivo vsebinsko
usmerjenostjo in posebej s pomanj-
kanjem strokovnih kadrov. Pri
reševanju teh problemov bo nujna
družbena akcija. Izpostavili so tudi
specifični fenomen kulture kot
ustvarjalnosti — da je amaterizem
vitalni način za preseganje zgodov-
inskega prepada med delom in

ustvarjalnostjo. Zato bo treba raz-
vijati nove oblike in modele kul-
turne amaterske ustvarjalnosti in
razviti nove estetske in družbena
merila vrednotenja vsakega amater-
skega kulturnega dela.

V drugi komisiji so spregovorili o
medrepubliško pokrajinskem kulturnem
sodelovanju, čigar spodbuda je
posvetovanje že samo po sebi. Pre-
malo se poznamo, preveč smo se
usmerjali na manifestacije, v prvi
vrsti pa je interesantna vsebina, ki
omogoča sodelovanje. Kultura mora
postati sestavni del in stalni
spremljevalec družbenoekonomskega
razvoja naše družbe v celoti.

Tretja komisija pa je obravnavala
samoupravno organizirano amater-
jev, razmerja med amatersko in
poklicno sfero v kulturi ter amater-
izem in sredstva javnega obveščanja.
Kultura je bistvena dimenzija
samoupravljanja in samoupravljanje
je v bistvu kulturno dejanje, kar
predstavlja praktično potrebo za
nenehne družbene napore, da mo-
rejo delovni ljudje in krajana lahko
množično izražati svoje kulturne po-
trebe in interese ter uživati kulturne
dobre. To pa je seveda istočasno
predpogoj za ukinjanje delitve kulture
na profesionalno in amatersko,
saj je kultura ena, nedeljiva. V tem
okviru imajo tudi sredstva javnega
obveščanja pomembno vlogo, v
propagiranju amaterizma in kulture
nasploš.

M. Volčjak

V dnevne posvetovanju v Kranju so udeleženci iz vseh republik in
pokrajin spregovorili o ljubitelstvu v kulturni dejavnosti in sprejeli niz
rešitev, ki so jih posredovali zvezni konferenci SZDL.

Umetniške tapiserije Vide Janškovec

Te dni so v Golfu na Bledu na
ogled zanimive umetniške stvaritve
tapiserije Vide Janškovec iz
Trbiča. Razstavljenih je
več del, ki se večinoma zgo-
stavljajo element vključujejo v
interier TV salona hotela Golf.
Tapiserije Vide Janškovec so več
kot zgoreni dokaz, da v nas včasih
in leta spi želja po oblikovanju
in da se sprosti ustvarjalni nemir.
Razstavlja dela, ki v ničemer ne za-
pustajo za najstrožjimi merili este-
tike.

Tapiserija — tehnika oblikovanja
platnu in volni, ki jo človeštvo
več stoletja, doživlja v današ-
njem času nesuluten razmah. Postaja
pomemben del oblikovanja interierov,
in bivanjskih, poslovnih ali drugih
prostorov.
Dela Vide Janškovec učinkujejo
opazovalca predvsem s toplino
in izvorno tehniko vnašanja
barv na podosnovo. Sožitje oranž-
ne in rjavih zemeljskih oblihi partij
je podkrepjeno s »predivastvo«
in tako da posamezni kosmi
različnih barv in različnih od-

tenkov prehajajo drug v drugega.
Nikjer pa ne čutimo prenatutnosti,
strahu pred praznim prostorom.
Enostavni motivi — utrinek sveče,
slap, ptice, ribe — so često zracional-
izirani do najosnovnejšega sporo-
čila. Temu ni nič dodanega, le tisto,
kar je osnovna vzpodbuda, se vtke
na platno. Presenečata pa dve tap-
iseriji s črnimi maskami v foyerju
hotela, saj izstopata tako po izbiri
motiva kot tudi po načinu izdelave
(kombinacija z bambusovimi letva-
mi).

Nikjer ne zasledimo spogledova-
nja z drugimi stvaritvami na po-
dročju tapiserije, zato učinkuje
ustvarjalnost Vide Janškovec sveže
samoniklo, a nikdar naivno ali
kičasto.

Nič čudnega ni torej, da dobiva
avtorica vse več povabil na razstave.
Dosedaj so bile njene tapiserije raz-
stavljene v Križah, Trbiču, Ljub-
ljani in Zaječarju. Kot smo že ome-
nili, sedaj razstavlja na Bledu v
Golfu in tu bodo tapiserije na ogled
preko Novega leta.

Janez Šter

KIRIL TEMKOV: predsednik Kulturno prosvetne skupnosti mesta Skopje Nove oblike amaterizma

Na kranjskem posvetovanju
Kulturni amaterizem v Jugosla-
viji danes so bile misli in
besede Kirila Temkova prava
preživetev. Na posvetu je pred-
stavil Kulturno prosvetno
skupnost mesta Skopje, sicer pa
predava etiko in estetiko na
Filozofski fakulteti.

Kakšen je tako imenovani
Kulturni amaterizem v Jugosla-
viji?

Takšen, kakršna je naša cela
kultura. Nekaj je izrednega, nečesa
namo, nekaj je zastarelega, nepri-
jemnega, nekaj je v samem vrhu
estetskih vrednosti. Zato mi
v kulturnem amaterizmu
odlično vidimo, kje smo,
kako smo uspeli, kam težimo v
prihodnosti. Čeprav kulturni amater-
izem ni enako razvit v vseh krajih,
v republikah, smo v glavnem
zadovoljni z njegovo množič-
nostjo, številnimi društvi, pisanostjo
amaterske kulturne dejavnosti.

Ali so bistvene razlike med
republikami?

Ne, in ne samo v oblikah delo-
vanja, ki so v posameznih krajih
različno uveljavljene. Kulturni ama-
terizem je najbolj razvit v Sloveniji,
kjer je rezultat organizirane druž-
bene akcije.
Na posvetovanju ste govorili,
da so možnosti kulturnega ama-
terizma, kakšen naj bo?
Predvsem želim, da bi vsaki
delovni skupnosti, v vsaki delovni

organizaciji, v vsaki šoli, skratka v
vsakem kulturnem prostoru ostajale
oblike kulturnega amaterizma. V
mislih nimam le komunikacije z
umetnostjo, temveč predvsem
ustvarjanje. Da bo prežemala mili-
jone osvobojenih množic, nam ni
treba odpirati novih gledališč, kon-
certnih dvoran, temveč je potrebno
ustrezno število kulturnih društev,
skupin.

In drugo, želim, da kulturni
amaterizem ne bo posneman načinu
poklicnega kulturnega dela, temveč
bo šel po svoji poti, primerni njego-
vemu znanju in interesom. Da bo
človek, ustvarjalec v amaterizmu
nosilec novih oblik ustvarjanja, za
katere predvsem ni potreben velik
tehnični aparat in velika materialna
sredstva, temveč predvsem ljubezen,
želja, da se nekaj naredi.

Kakšne so nove oblike kultur-
nega amaterizma?

Najbolj me zanimajo prav te nove
oblike kulturnega amaterizma. Mi-
slim, da premalo raziskujemo in
eksperimentiramo na tem področju.
Gradim na elementih izvajanja
umetnosti kot so beseda, vsakdanji
materiali, človeški glas, gib. Na
žalost, v našem kulturnem ama-
terizmu je vse zastarelo, vselje
pričakujemo, da bo nekdo ustvaril
neko delo, ne zanima nas proces.
Amaterizem pa je oblika kultura, v
kateri je proces ustvarjanja, po-
membnejši kot ustvarjeno delo.

M. Volčjak

Končan naklanski kulturni teden

Naklo — Domače kulturno-
umetniško društvo Dobrava je s sode-
lovanjem naklanskih družbeno-
političnih organizacij pripravilo že
tretji kulturni teden, ki je prav-
zaprav tekel slab mesec dni. Nanizal
je vrsto prireditev, ki si jih je ogle-
dalo veliko krajanov. Vselej so zado-
voljni zapuščali dvorano, s čimer je
kulturni teden dosegel svoj namen,
kulturno umetniško društvo pa je
uspešno popestrilo življenje kraja s
kulturnimi prireditvami, približalo
kulturo človeku.

V literarnem večeru je domačin
Jože Kožuh, avtor knjige Domovina
je ena, pripovedoval, kako je nastala
njegova knjiga, avtobiografski zapis
o preseljeni učiteljski družini. Pre-
prosto in odkrito je razgrnil človeško
toplino, s katero so preseljene druž-
nine sprejeli v Srbiji, preprost ljudje z
velikim srcem delili z njimi vse, kar
so imeli. Marko Štremfelj, udeležec
odprave na Everest je zavrtel
film in pripovedoval o težavnem
vzponu na streho sveta. Otroci iz
vrtca Pavle Mede-Katarine in iz
osnovne šole 1. kranjske čete so na

zanimiv način prikazali svoje delo
zunaj učnega načrta. V prostorih
kulturnega doma je bila odprta
razstava »Konj, naš prijatelj«
avtorja Antona Grašiča, s katero se
je predstavil že ob 400-letnici kobil-
arne Lipica. Na svečani akademiji
so se predstavili recitatorji domače-
ga kulturno-umetniškega društva
Dobrava in moški pevski zbor
Naklo, ki je podal koncert parti-
zanskih, narodnih in umetnih pesmi.
Mladini je bil namenjen koncert
kitarista in kantavtorja Stojana
Stupija, najmlajšim pa lutkovna
predstava Potepuh, ki jo je izvedel
Cveto Sever.

Tradicionalni naklanski kulturni
teden je zaključila premiera igre
D. Storyja Kmetija, ki jo je pripra-
vila domača igralska skupina. Pred-
stavo je režiral Miha Stefe, sceno je
pripravil Saša Kump, vloge pa so
tolmačili: Bojan Bajželj, Janja
Trampuš, Jasmina Verbič, Metka
Štucin, Lili Aljančič, Jani Žužek in
Igor Gantar. S predstavo bodo
naklanski kulturniki gostovali v več
krajih Gorenjske. Drago Papler

Združitev likovnikov

Veliko zanimanje za likovna dela domačinov —
Razstveni program v prihodnjem letu — Se bodo
tržiški amaterji končno vendarle povezali?

Tržič — Tržiška galerija v pavi-
ljonu NOB in v Kurnikovi hiši z
veseljem odpira vrata priznanim li-
kovnim umetnikom pa tudi ljudem,
zlasti domačinom, ki se s to dejav-
nostjo ukvarjajo zgolj ljubiteljsko.
Tako je bilo letos v obeh razsta-
viščih petnajst likovnih in drugih
kulturnih predstavitev, ki so jih ob
otvoritvah spremljali koncerti ozi-
roma literarni večeri znanih slo-
venskih umetnikov.

Med razstavami velja omeniti
predvsem dela Franceta Slane, Va-
lentina Omana, Stojana Batiča in
Ilije Kočovskega ter gostovanji ju-
goslovanskih fotografur in likov-
nikov iz pobratenege Zaječarja. Z
enako pozornostjo pa so obiskovalci
sprejemali tudi razstave domačinov
Letos so svoja dela pokazali Kamilo
Legat, Vinko Ribnikar, Jaka Kepic
in Vida Janškovec ter učenci
osnovne šole heroja Grajerja.
Občani, v knjigi obiskov je vpisanih
blizu osem tisoč, so dali priznanje ne
samo akademikom, ampak tudi do-
mačim ljubiteljem. Največji obisk je
na primer imela prav razstava Trži-
čana Jaka Kepica v Kurnikovi hiši.

Za prihodnje leto je galerijski svet
že izbral okvirni program razstav.
Obrnil se je na društvo slovenskih
likovnih umetnikov, pred katerega
bo dobil dela poklicnih umetnikov
— ti so se nepričakovano množično
odzvali — med razstavljalci pa bo
tudi precej domačinov. Svoja sno-
vanja bodo pokazali Marjan Pančur,

Dušan Premrl, Vinko Hlebs, Jaka
Kepic in Brane Povalej. Med pri-
reditvami kaže opozoriti še na raz-
stavo Tito na Gorenjskem, ki je ob-
krožila že vse gorenjske občine in bo
prišla v Tržič spomladi, medtem ko
so med osnovnimi šolami prihodnje
leto na vrsti učenci iz Križev.

Zaradi izjemno bogate likovne de-
javnosti tržiških amaterjev je med
člani galerijskega sveta znova ožive-
la zamisel za njihovo povezavo ozi-
roma združenje v društvo, v katerem
bi lahko izmenjavali izkušnje, na-
svete ter morda s pomočjo zveze
kulturnih organizacij uresničili tudi
dolgoletno željo, da bi se našli na
tržiškem ex tempore. Zavod za kul-
turo in izobraževanje, v katerega
okrilje sodi galerija, namreč za take
in podobne akcije nima denarja.

Zmanjkuje mu ga celo za pripravo
razstav in koncertov ob otvoritvah,
sicer bi bila razstavna dejavnost v
tržiških galerijah gotovo še bolj bo-
gata. Samo za najmanjino prostora v
paviljonu NOB mora zavod odšteti
120.000 dinarjev na leto ob tem, da
pozimi toplota dobesedno uhaja
med masivnimi steklenimi stenami v
predilniški park. Zato so se člani
galerijskega sveta in izvršnega odbo-
ra občinske kulturne skupnosti dogo-
vorili, da nefunkcionalno in drago
ogrevanje zamenjajo s kabino za ču-
vanje. To je namreč najcenejša in
edina pot, da ga obdržijo, denar pa
koristneje porabijo za delo galerije.
H. Jelovčan

S knjižnih polic

Ko se ustavi kolo zgodovine ...

S kitajskim literarnim ustvarja-
njem se redko srečujemo. Malo zato,
ker v slovenščino ni prevedenih
ravno veliko kitajskih avtorjev, ne-
kaj tudi zato, ker nam je način življe-
nja tega azijskega ljudstva toliko od-
maknjen, da se bojimo, da ga ne
bomo razumeli, pa mu odrekamo še
tisto mero potrpežljivosti, ki si jo
zasluži. Kitajska literatura se nam
je doslej kazala v dvojni luči, kot
romaniziran prikaz Osrednjega kra-
jstva, z vsem njegovim eksotičnim
čarom in pravilčno obarvan, in
nazadnje kot visoko doneči napev
novi Kitajski — na pol dokumen-
tarni prikaz kitajske revolucije
in novih iskanj na tej poti. Za
pomembno prelomnico kitajskega
literarnega ustvarjanja pa lahko
štejemo roman Chun Chan Yeha
»Vas v hribih«. Roman razbija
obe, doslej uveljavljeni, predstavi o
Kitajski kot deželi samih vladarjev
in bogov, oziroma o deželi samih idej
in udejanjanja idej. Yeh posega tja,
kamor še ni segla roka nobenega
kitajskega pisca. Kaj se dogaja na
večer v malih kitajskih kočah, ko se
kolo zgodovine ustavi? Kje so vsi ti
ljudje, ki se zjutraj zbuje v sušen ali
vlažen dan, ki žive, kakršna je le-
tina, ki so osnova gibanja, ki je
»kmečka revolucija« v zaostali
deželi, o kateri ni Marks ničesar
napovedal, Stalin pa je zanjo dolgo
uporabljal besedo, ki pomeni nekaj
takega kot »kmečko razbojništvo«
(Halldor Laxness)? Yeh razgalja
tudi to, človeško bistvo Kitajske.
Dovoli nam odpotovati v osrčje te
revne dežele, pod okrilje vaških koč
in dobrotnih hišnih bogov. V pre-
prosto in miroljubno vaško okolje, ki

je še zavito v najbolj preprosti mi-
sticizem, pa se zagodi vrtnec
revolucije. Vaščani, ki niso bili
rojeni za to, »da bi jih sploh kdo
očistil posvetnih čustev«, se znaj-
dejo pred novo stvarnostjo, ki
ponuja nova načela in jim nadeva
nove nazive. A novi nazivi še ne dajo
novih ljudi. Še prav toliko prestra-
šenosti, lakote je v njih kot prej.
Kaj bi z nekaj dnevi, tedni, meseci
revolucije, ki kar naenkrat deli
zemljo revnih, jih imenuje tova-
riše in si celo drzne blatiti bogate?
Kruta stvarnost je jasna, razumljiva
na dlani, še slepec jo čuti, vsak
pes zavoha. Resničnost je nenehni
boj za obstanek, resničnost je, ko se
riž suši in kašče praznijo, ko mili
obrazek O Ran nazirajo koze in pod
klopni jokajo polulani otroci. V
hribih razsvetljuje sonce, ne nova
miselnost. Kajti desetletje je trajalo,
da je Kitajska prevzela načela
marksizma! Zgodovina se ne obrne
čez noč!

Yeh nas tenkočutno pripelje do te
resnice. Resnice, ki je v ljudeh. In
poleg globoke človeške topline, s ka-
terero je prežeta beseda te knjige, ne
ponuja nič drugega, nobene nove
ideje, nobene zavozlane filozofske
misli. »Vas v hribih« sploh ni kaka
»velika« knjiga, je samo eno izmed
tistih redkih človeških stvaritev, ki
grade mostove med ljudmi. Očiščuje
nas predsodkov o drugi rasi, o nam
tujem načinu življenja. V eni sami
misli, ki se jo bere med vrsticami, je
veličina te knjige: Vsi smo samo del
velike človeške rase, pravi, in vsa
naša čutenja in mišljenja so si po-
dobna, kot je prvobitna človešk-
narava v nas. Lilijana Šaver

FILM

EMANUELA

Ta teden pri nas vrtijo Ema-
nuela, erotični film, ki vzbuja ve-
liko pozornost. Ta, francoska,
»verzija« Emanuele slovi po dr-
zini prizorih, sicer že znanem, a
tokrat vendarle nekoliko drugač-
nem »bohemske« vzdušju in
pa, seveda, po očarljivih lep-
oticah. Tehnično je film povprečno
narejen, na trenutke ga odlikuje
le dobra fotografija in spretna
montaža. Tudi o igri ni vredno
izgubljati besed — pa vendar je v
tem filmu nekaj, kar neustavljivo
privlači. Obenem, ko določamo
čar tega filma, bi lahko še našli
»probleme erotičnosti v erotičnih
filmih. Razumljivo, da nas v to-
vrstnih filmih privlači zgolj eru-
tika in ker se vsi distributerji in
režiserji tega prav dobro za-
vedajo, smo priča spretni mani-
pulaciji s pridevom erotičen.
Erotično postaja na filmskem
platnu vse, kar ponuja nekaj
nagcev in napol prikritih nami-
govanj. Sicer pa je res, da ja na
napol prikrito tudi najbolj pože-
ljivo, a tudi to je v današnjih
erotičnih filmih samo še samo
sebi namen. Erotičnost je ven-
darle nekje drugje, ne v sami
smelosti prizorov, ampak v spre-
tnosti vzbujanja določenega
vzdušja — ko se stalno nekaj
dogaja, a nikoli v resnici ne
dogodi — v pronicljivi zbadlj-
ivosti, duhovitosti, vznemirljivo-
sti in elegantni scenografiji.
Takah filmov je malo, in prav
»našo« Emanuela bi lahko
uravnilo mednje.

Zgrešeno je namreč mnenje, da
erotični film ne more biti kvali-
teten, samo tako malo je dobrih
erotičnih filmov, da prevladuje
tak utis!

LILJANA ŠAVER

Nov razstavi prostor

Kranj — V prostorih Domplana
na Cesti JLA v Kranju so odprli
novo likovno razstavišče.

Likovnost postaja v današnji
družbi vse bolj pomemben kulturni
dejavnik. Iz galerij se seli v delovne
organizacije, šole, ustanove, vsepo-
svod skuša ujeti stik z javnostjo; kot
še nikoli doslej postaja del naše
vsakdanjosti.

Želja, da bi se obiskovalci Dompla-
na, med njimi predvsem graditelji
hiš in stanovanj, bolje spoznali z
možnostmi in različnimi oblikami
likovne opreme svojih bodočih stan-
ovanj, je pobudila organizatorje
novega razstavišča, da so se lotili
načrtnega prirejanja razstav izbra-
nih del s področja grafike, slikarstva,
plastike in uporabne umetnosti.

Prva razstava, s katero se srečuje-
mo na hodnikih Domplana so grafi-
ke pokojnega kranjskega slikarja
Stefana Simoniča. Umetnik, ki je
dosegel svoj vrh prav v tej vrsti
likovnega ustvarjanja, je na razstavi
predstavljen s trinajstimi deli, ki se s
svojo barvno sočnostjo in oblikovno
doganostjo kar ponujajo, da bi po-
stale del našega bivalnega okolja.

Cene Avgustin

DOGOVORIMO SE

Skupni razvoj

Vse gorenjske občine v dogovoru o skupnih temeljih planov gorenjskih občin za naslednje srednjeročno obdobje opredeljujejo skupne cilje in razvojne naloge – Samoupravni dogovori in družbeni dogovori

Dogovor o skupnih temeljih planov gorenjskih občin za obdobje 1981 do 1985 vsebuje skupne cilje in naloge razvoja samoupravnih odnosov in političnega sistema petih gorenjskih občin.

Med zadevami skupnega pomena in interesa Gorenjske so bile v minulem obdobju v ospredju tiste, ki so se nanašale na dogovarjanje in sporazumevanje o skupnih ciljih gospodarskega in družbenega razvoja regije, posebej pri izkoriščanju skupnih prednosti, ki jih nudijo razvito gospodarstvo in družbene dejavnosti. Na Gorenjskem so se dogovarjali in usklajevali politiko in konkretne akcije na področju gospodarjenja s prostorom, varstva okolja, urbanizma, komunalnega in stanovanjskega gospodarstva. Usklajeni so bili tudi programi na področju infrastrukture, vzgoje in usmerjenega izobraževanja, kulture, telesne kulture, zdravstvenega varstva, zaštite pravic delovnega človeka in občana, ljudske obrambe in družbene samozaščite. Razvito je tudi delo samoupravnih interesnih skupnosti, vedno bolj pa se uveljavlja medsebojno dogovarjanje in usklajevanje politike in akcij.

Tudi dejavnost delovnih organizacij, ki opravljajo zadeve skupnega pomena in katerih dejavnost pokriva vse ali več občin Gorenjske temelji na skupno dogovorjenih usmeritvah, tako, da bi dosegli čimbolj enakomerno zadostitev potreb vseh območij

Gorenjske in enako raven razvitosti. Vse bolj se krepi tudi sodelovanje služb in organov na upravnih področjih, posebej, kjer to narekujejo razlogi racionalnosti, večje učinkovitosti, kvalitete in pravočasnosti storitev in poslov, ki jih te opravljajo v interesu občanov in družbene skupnosti.

Predlog dogovora vsebuje zato skupne razvojne interese in naloge pri razvijanju samoupravnih odnosov in političnega sistema, razvoj gospodarstva, infrastrukture in varstva okolja, razvoj družbenih dejavnosti in družbenega standarda ter ljudske obrambe in družbene samozaščite. Dogovor je odprt dokument, v njem pa naj bi poleg že naštetih interesov in področij našli mesto tudi vsi drugi interesi, naloge in problemi, katerih skupno reševanje lahko prispeva k ustvarjanju boljših temeljev hitrejšega razvoja Gorenjske kot celote in vsakega njenega dela posebej.

Uresničevanje usmeritev in nalog dogovora bodo udeležence zagotovile s sprejemanjem samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, v katerih bodo konkretno dogovorjene skupne obveznosti in odgovornosti vseh zainteresiranih in odgovornih subjektov. Udeležence, skupščine občin Gorenjske, pa so v družbene plane občin vnesle obveznosti, ki izhajajo iz tega dogovora.

Predlogi odlokov ...

Predlog odloka o določitvi akontacijskih prispevnih stopenj za uresničitev programov interesnih skupnosti družbenih dejavnosti v občini Radovljica v obdobju 1981 do 1985 za leto 1981 določa višino prispevkov za uresničitev programov interesnih skupnosti družbenih dejavnosti. Prispevna stopnja za uresničitev programa občinske izobraževalne skupnosti znaša 5,03 iz bruto osebnega dohodka; prispevna stopnja za uresničitev programa občinske kulturne skupnosti znaša 0,55 iz bruto osebnega dohodka; prispevna stopnja za skupnost otroškega varstva je diferencirana in znaša 1,52 od bruto osebnega dohodka po principu delovnega mesta za izplačilo minimalnih denarnih pomoči in 1,52 od bruto osebnega dohodka po domicilnem principu za redni program otroškega varstva; prispevna stopnja za uresničitev programa občinske skupnosti socialnega skrbstva znaša 0,79 odstotka od bruto osebnega dohodka; prispevna stopnja za zdravstveno skupnost je 1,17 od bruto osebnega dohodka in iz dohodka 9,84; prispevna stopnja za skupnost zaposlovanje je 0,24 iz dohodka in prispevna stopnja za raziskovalno skupnost je 0,03 iz dohodka – osnova za obračunavanje je dohodek.

Predlog odloka o določitvi akontacijske prispevne stopnje za uresničitev programa samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požarom v naslednjem letu določa prispevno stopnjo, ki znaša 0,31 odstotka od bruto osebnega dohodka in se plačuje za vse zaposlene v občini.

Predlog odloka o določitvi prispevka za izvedbo programa vzdrževanja in obnavljanja komunalnih objektov in naprav skupne rabe za leto 1981 določa stopnjo prispevka v višini 0,90 odstotka iz dohodka. Osnova za izračun prispevka je osebni dohodek, vključno z vsemi obveznostmi, ki se plačujejo az osebnega dohodka. Za redno vzdrževanje in obnovo je potrebnih v naslednjem letu okoli 15 milijonov dinarjev.

Predlog odloka o obveznem izločanju in plačevanju sredstev za vzajemnost in razširjeno reprodukcijo v stanovanjskem gospodarstvu občine Radovljica za naslednje srednjeročno obdobje določa, da znaša prispevek za vza-

jemnost iz dohodka in razširjeno reprodukcijo iz čistega dohodka najmanj v višini 6,920 odstotka od bruto osebnih dohodkov za določene namene.

Predlog odloka o soglasju k stopnji amortizacije stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini za leto določa stopnjo amortizacije stanovanjskih hiš in stanovanj v višini 0,50 odstotka od revalorizirane vrednosti stanovanjskih hiš in stanovanj.

Predlog odloka o pravicah in dolžnostih občinskih organov na področju družbene kontrole cen ter o načinu uresničevanja posebnega družbenega interesa pri opravljanju nalog občinske skupnosti za cene občine Radovljica ureja dolžnosti organov družbenopolitične skupnosti ter opredeljuje skupne cilje, ki jih bo uresničevala skupnost za cene.

Predlog odloka o spremembah odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana občine Radovljica za obdobje 1981 do 1985 vsebuje spremembe, po katerih je treba družbeni plan sprejeti do konca letošnjega leta.

Predlog odloka o začasnem financiranju proračunskih potreb v prvem tromesečju prihodnjega leta določa, da se financirajo potrebe uporabnikov proračunskih sredstev v prvem tromesečju največ do 25 odstotkov proračunskih sredstev, porabljenih v letu 1980.

Predlog odloka o spremembi odloka o družbenih svetih občine Radovljica spreminja prvi odstavek 10. člena in pravi, da ima družbeni svet koordinacijski odbor, ki ga sestavljajo predstavniki podpisnikov družbenega dogovora. Koordinacijski odbor vodi predsednik družbenega sveta.

Delegati bodo razpravljali tudi o samoupravnem sporazumu o načinu združevanja in uporabi sredstev, ki ga delavci namenjajo za zadovoljevanje skupnih potreb v krajevnih skupnostih.

Imenovanja

Delegati vseh treh zborov bodo glasovali za predlog za imenovanje občinske komisije za popis prebivalstva v letu 1981, obenem pa imenovali za delegata skupščine občine v svet Vzgojno varstvenega zavoda Radovljica Sašo Koludrovič in v organ delavske kontrole Vzgojno varstvenega zavoda Sonjo Zupan.

Razvojni petletni načrti

Dogovor o temeljih družbenega plana občine Radovljica opredeljuje interese nadaljnega razvoja – Več kadrovskega planiranja – Nosilci industrije v občini – Stanovanjska izgradnja – Sanacija Blejskega jezera

Radovljica – Dogovor o temeljih družbenega plana občine Radovljica za naslednjih pet let opredeljuje skupne interese, obveznosti, pravice in naloge, ki so temeljnega pomena za nadaljnji razvoj občine Radovljica.

Prvi del vsebuje gospodarstvo in družbene dejavnosti ter globalne okvire razvoja ter se zavzema za povečanje deleža proizvodnje in storitev, ki zagotavlja višji dohodek na zaposlenega in vložena sredstva, povečanje izvoza, stimulatívno nagrajevanje po delu, usklajevanje z materialnimi možnostmi, racionalno porabo prostora in krepitev splošne ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite.

Povprečna letna stopnja rasti dohodka naj bi bila 4 odstotke, povprečna letna stopnja rasti zaposlenosti v združenem delu 1,5 odstotka, povprečna letna stopnja rasti produktivnosti dela 2,5 odstotka, povprečna letna stopnja rasti izvoza 6 odstotkov, uvoza 3 odstotke, delež bruto investicij v osnovna sredstva gospodarstva pa 20 odstotkov. Poprečna letna skupna stopnja rasti skupne in splošne porabe naj bi bila do 3,6 odstotka in poprečna stopnja rasti sredstev za osebne dohodke 10 odstotkov.

Predvsem naj ne bi v prihodnjih letih preveč zaposlovali, zavzemali naj bi se, da se skupni obseg zaposlenosti v gospodarstvu in v negospodarstvu ne bi povečeval z več kot 1,5 odstotka, kadrovska struktura zaposlenih naj bi se izboljšala.

Dogovor o temeljih družbenega plana občine Radovljica opredeljuje tudi glavne nosilce gospodarskega razvoja občine. Industrija bo še naprej glavni nosilec gospodarskega razvoja, saj ustvarja okoli 65 odstotkov družbenega proizvoda občine. Razvoj industrije bo potekal v skladu s splošnimi razvojnimi kriteriji s tem, da bodo dali poudarek predvsem uvajanju nove tehnike in tehnologije, modernizaciji tehnologije ter uvajanju avtomatizacije ter postopoma opuščali proizvodnjo, ki zahteva ekstenzivno zaposlovanje. Uvoz naj bi nadomeščali z doma čimi surovinami ter združevali delo in sredstva na dohodkovnih osnovah.

Nosilci razvoja bodo Veriga Lesce, Elan Begunje, Iskra Otoče in LIP Bled.

Pomembno vlogo v radovljiški občini predstavlja tudi gostinstvo in turizem, zato naj bi okrepi vlogo turistične poslovne skupnosti ter nasploh položaj gostinstva in turizma. Pomembne naloge čakajo radovljiško družbenopolitično skupnost tudi na področju malega gospodarstva, kmetijstva, prometa, bančništva, vodnega gospodarstva in komunalne infrastrukture. Dogovor natančno opredeljuje predvideno izgradnjo primernih objektov in naprav individualne in kolektivne rabe ter stanovanjsko izgradnjo v nadaljnjih petih letih.

Iz sredstev družbene pomoči naj bi začeli graditi 120 stanovanj ter izboljšali strukturo stanovanj. Revitalizirali naj bi 10 starejših stanovanjskih objektov v družbeni lastnini ter postopoma prešli na ekonomske stanarine. Pomembna bo tudi nadaljnja aktivnost in krepitev hišne samouprave ter sodelovanje med stavbno-zemljiško, komunalno in stanovanjsko interesno skupnostjo. Za družbeno gradnjo so namenili območja Radovljice s Cankarjevim naseljem, Lesce, Bleda, Begunje, Stare Fužine, Posavca, Kroke, Podnarta, Gorj in Bohinjske Bistrice.

Dogovor opredeljuje še vlogo interesnih skupnosti, splošno porabo in vlogo krajevnih skupnosti ter splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito. Natančno so opisali tudi naložbe posameznih temeljnih in delovnih organizacij za naslednjih pet let ter planirana sredstva splošne in skupne porabe. Se posebej pa so podpisnike dogovora opozorili na sanacijo Blejskega jezera, ki jo bodo opravili s sredstvi iz različnih virov. Tako naj bi za sanacijo Blejskega jezera namenili proračunska sredstva, namenska sredstva območne vodne skupnosti Gorenjske, sredstva Zveze vodnih skupnosti Slovenije, krajevni samoprisevek, povečan delež za razširjeno reprodukcijo v ceni komunalnih storitev, sredstva komunalne skupnosti in komunalnega gospodarstva ter bančne kredite.

Skupna in splošna poraba

Samoupravni sporazumi o temeljih plana in programi samoupravnih interesnih skupnosti – Prispevne stopnje so akontacijske – Manjša poraba kot doslej

Delegati vseh treh zborov skupščine občine Radovljica bodo na skupnem zasedanju razpravljali tudi o samoupravnih sporazumih o temeljih plana in ovrednotenih programih samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti in samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje, ki delujejo na občinski ravni. Z objavo povzetro želijo prikazati skupno informacijo da bi s tem omogočili čimbolj racionalno organiziranje obravnave.

Nosilci planiranja so aprila objavili v posebni brošuri elemente svojih programov, potem pa je sledila razprava in usklajevalni postopek. Rezultat usklajevanja so predlogi samoupravnih sporazumov, ki so usklajeni glede materialnih možnosti.

Stopnja rasti skupne in splošne porabe na občinski ravni znaša 3,2 odstotka, pri čemer je povprečna rast v interesnih skupnostih družbenih dejavnosti 3,5 odstotka, interesnih skupnosti materialne proizvodnje 3,3 odstotka, splošne porabe pa 2 odstotka. Skupna poraba po samoupravnih sporazumih republikanskih interesnih skupnosti bo naraščala po povprečni stopnji 4 odstotka, tako, da ocenjujejo, da skupna rast splošne in skupne porabe ne bo presegla 3,6 odstotka.

Povprečna rast skupne in splošne porabe 3,6 odstotka je usklajena in mora zastajati 10 odstotkov za rastjo dohodka. Sistem zbiranja

sredstev se je spremenil in se sredstva za uresničevanje programov zdravstvene skupnosti ne oblikujejo več večinoma iz osebnih dohodkov, temveč iz dohodka, razen za nadomestila osebnih dohodkov. Upoštevajoč novi sistem se 7,38 odstotkov stopnje prenese iz obremenitve osebnih dohodkov v obremenitev dohodka. Večina prispevkov iz dohodka, ki se obračunavajo na osnovi korrigiranih davčnih osnov, se bo v prihodnje oblikovala po neposredni stopnji iz dohodka. Sprememba sistema je povzročila znižanje bruto osebnih dohodkov, ki so osnova za obračun pri večini interesnih skupnosti. Posledica tega je relativno zvišanje prispevnih stopenj za zagotovitev realizacije programov, vendar višje prispevne stopnje v tem primeru ne pomenijo večje obremenitve.

Ocenili so tudi delež porabe v dohodku za srednjeročno obdobje in ugotovili, da se je znižal v primerjavi z deležem letos. Predlogi samoupravnih sporazumov o temeljih plana republikanskih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti in prispevne stopnje za naslednje leto pa so bili že objavljeni v Gospodarskem vestniku. Še ta mesec pa bodo objavili predloge samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje.

Vse predlagane prispevne stopnje za naslednje leto pa so akontacijske, kar pomeni, da jih bo treba sprekar pomeni, da jih bo dejanska gibanja minjati, če bodo dejanska gibanja drugačna od predvidenih.

14. skupno zasedanje zbora združenega dela zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora skupščine občine Radovljica bo v ponedeljek, 29. decembra, ob 9. uri v veliki sejni dvorani skupščine občine Radovljica Gorenjska 19

Dnevni red

- potrditev zapisnikov zadnjih sej zborov
- predlog dogovora o temeljih družbenega plana 1981 do 1985 občine Radovljica in gorenjskih občin
- osnutek resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju občine Radovljica v letu 1981
- povzetki samoupravnih sporazumov o temeljih planov samoupravnih interesnih skupnosti občine Radovljica 1981 do 1985
- predlog odloka o določitvi akontacijskih prispevnih stopenj za uresničitev programov interesnih skupnosti družbenih dejavnosti v občini Radovljica v obdobju 1981 do 1985 za leto 1981
- predlog odloka o določitvi akontacijske prispevne stopnje za uresničitev programa samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požarom občine Radovljica v obdobju 1981 do 1985 za leto 1981
- predlog odloka o določitvi prispevne stopnje za izvedbo programa vzdrževanja in obnavljanja komunalnih naprav in objektov skupne rabe za leto 1981
- predlog odloka o obveznem izločanju in plačevanju sredstev za vzajemnost in razširjeno reprodukcijo v stanovanjskem gospodarstvu občine Radovljica za obdobje 1981 do 1985
- predlog odloka o soglasju k stopnji amortizacije stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini za leto 1980
- predlog odloka o pravicah in dolžnostih občinskih organov na področju družbene kontrole cen ter o načinu uresničevanja posebnega družbenega interesa pri opravljanju nalog občinske skupnosti za cene občine Radovljica
- predlog odloka o spremembi odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana občine Radovljica za obdobje 1981 do 1985
- predlog odloka o začasnem financiranju proračunskih potreb v prvem tromesečju 1981
- predlog odloka o spremembi odloka o družbenih svetih občine Radovljica
- predlog samoupravnega sporazuma za financiranje potreb krajevnih skupnosti v občini Radovljica
- poročilo o solidarnostni pomoči v po potrebi prizadeti pobrateni občini Brus
- pobuda za začetek postopka za spremembo statuta občine Radovljica
- osnutek amandmajev k ustavi Socialistične republike Slovenije in Socialistične federativne republike Jugoslavije
- imenovanja
- delegatska vprašanja

Spremembe statuta občine

Predsedstvo občinske konference SZDL je sprejelo sklep o pobudi za začetek postopka za spremembo statuta občine Radovljica. Tako naj bi v statutu okrepi samoupravni položaj delavcev, uveljavila temeljno vsebino delegatskih razmerij, ustvarili pogoje za razvijanje in krepitev ter uveljavljanje osebne in skupne odgovornosti, podružbili kadrovske politiko in omejili težnje po profesionalnem opravljanju funkcij. Zato bodo v občini začeli postopek za spremembo statuta.

Pomoč Brusu

Akcija za zbiranje solidarnostne pomoči v potresu prizadeti pobrateni občini Brus je omogočila, da so v naselju Džerekare zgradili osnovno šolo v vrednosti milijon 500.000 dinarjev. Sredstva so prispevale predvsem delovne in temeljne organizacije radovljiške občine. Na žiro račun občine je ostalo še 544.000 dinarjev, ki jih bodo nakazali občini Brus za delno odpravo škode. Ob koncu letošnjega leta bodo tudi prenehali z zbiranjem sredstev.

Povečati izvoz

Resolucija o družbenoekonomski politiki in razvoju občine v letu 1981 opredeljuje nosilce industrijskega razvoja — Manjša splošna poraba — Nižja rast cen kot letos

Resolucija o družbenoekonomski politiki in razvoju občine Radovljica v letu 1981 se zavzema za poglobljanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, za uveljavljanje združevanja dela in sredstev na dohodkovnih osnovah in za intenzivno vključevanje v mednarodno menjavo na kvalitativnih osnovah. V prihodnje naj bi tudi racionalneje izkoriščali vse vire energije ter nadomeščali uvoz surovin z domačimi, racionalno investirali in povečevali kmetijsko proizvodnjo. Krepili naj bi splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito ter razvijali samoupravne odnose.

Rast dohodka v gospodarstvu je predvidena s stopnjo 23,5 odstotka oziroma realno okoli 3,4 odstotka. Zaradi omejenih možnosti razvoja bo možno povečati število zaposlenih do 1,5 odstotka s tem, da se zagotovi le produktivno zaposlovanje in se omeji zaposlovanje izven materialne proizvodnje. Produktivnost v združenem delu se bo povečala za okoli 1,9 odstotka, rast sredstev za osebne dohodke bo za 5 odstotkov počasnejša od rasti dohodka, rast skupne porabe bo zaostajala v globalu 10 odstotkov za rastjo dohodka. Rast splošne porabe bo zaostajala najmanj 15 odstotkov v globalu za rastjo dohodka. Nominalno povečanje tekočega prihodka občinskega proračuna bo do 18 odstotkov. Izvoz se bo povečal za 7 odstotkov in uvoz za 2,5 odstotka, obseg naložb gospodarstva v osnovna sredstva bo znašal od 15 do 20 odstotkov v družbenem proizvodu. Novih večjih naložb izven proizvodnih dejavnosti v letu 1981 ne bo, razen naložb v stanovanjskem in komunalnem gospodarstvu. V naslednjem letu naj bi dosegli tudi nižjo rast cen kot v letu 1980.

Vse delovne organizacije morajo tudi pripraviti programe zaposlovanja, ki jih bodo delavci usklajevali v skupnostih za zaposlovanje. Pri teh programih bodo morali vsi upoštevati tudi posebne kriterije.

Resolucija vsebuje tudi vlogo krajevnih skupnosti, stanovanjsko izgradnjo in nadaljnje urejanje prostora, industrijo in nosilce industrijskega razvoja občine, kmetijstvo, gozdarstvo, gradbeništvo, trgovino, gostinstvo in turizem, malo gospodarstvo, promet, vodno gospodarstvo, komunalno in stanovanjsko gospodarstvo. Tako naj bi v naslednjem letu zgradili v usmerjeni družbeni gradnji okoli 180 novih stanovanj ter okoli 80 stanovanjskih hiš.

Posebno pozornost bodo tudi v prihodnjem letu posvetili samoupravnim interesnim skupnostim, še posebej razvoju vzgoje in izobraževanja v občini Radovljica.

DOGOVORILI SMO SE

30 RADOVLJICA

le za 19,36 odstotkov. Tako mora ta delovna organizacija do konca leta uskladiti rast sredstev za osebne dohodke tako, da bo zagotovila izpolnitev določil resolucije. Če pa ta delovna organizacija ne bo tako ravnala, potem bo občinska skupščina določila uvedbo začasnih ukrepov družbenega varstva proti delovni organizaciji. Prav tako sta povečali dohodek delovna organizacija Inženiring Bled in temeljna organizacija Enženiring v sestavi delovne organizacije Planum Radovljica. Hotel Poljuka pa mora pripraviti program sanacije.

Na seji so delegati sprejeli obveznost odplačila kredita za izgradnjo tretje etape žičnice Kobla po kreditni pogodbi za 16-letno odplačilno dobo in pričetkom odplačila v letu 1982 ter predlog za ukinitve prispevka 0,58 od brutto osebnega dohodka za izgradnjo centra usmerjenega izobraževanja v občini Radovljica. Do konca letošnjega leta se bo teh sredstev zbralo približno 10 milijonov dinarjev. S temi sredstvi se pokrivajo prednostno najnujnejše potrebe, da bi zagotovili varnost učencem in delavcem, normalne pogoje pri uresničevanju obveznega programa šol, preprečevanja škod, organizirano prehrano ter izenačene materialne pogoje uresničevanja vzgojno-izobraževalnega dela.

Prav tako so delegati sprejeli samoupravni sporazum o svobodni menjavi dela z lokalno radijsko postajo Triglav Jesenice ter osnutek resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju Slovenije v letu 1981. Družbenopolitični zbor je bil tudi mnenja, da se sprejme predlog zakona o Triglavskem narodnem parku, vendar so vztrajali, da se v zakonskih določilih opredelijo osnovni elementi — finančne obveznosti temeljnih nosilcev planiranja in družbenopolitičnih skupnosti na principih solidar-

nosti. Predlagali so spremembo meje tako, da se izločijo naselja Stara Fužina in Studor, posebni objekti pa naj bi bili zavarovani. Posebna organizacija za Triglavski narodni park naj bi imela sedež v območju Triglavskega narodnega parka zaradi vsakodnevne nadzora in učinkovitosti.

Na seji ZBORA ZDRUŽENEGA DELA so tudi temeljito obravnavali gospodarjenje v občini v minulih devetih mesecih letošnjega leta ter ocenili gospodarjenje kot ugodno, še posebej pa to, da se produktivnost počasi povečuje. Opozorili so na težave, ki jih imajo nekatere temeljne in delovne organizacije ter se domnili, da Gorenjka kljub težavam, ki jih ima, mora še naprej izdelovati čokolado in čokoladne izdelke, težave pa je treba v okviru širše družbene skupnosti primerno reševati. Tudi delegati zbora združenega dela so sprejeli podobne sklepe kot delegati družbenopolitičnega zbora glede poročila o uresničevanju določil resolucije in dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka v letu 1980 na področju gospodarstva. S pripombami so sprejeli še predlog rebalansa proračuna občine ter odobrili posojilo za izgradnjo tretje faze Koble.

Delegati so opozorili na prostorsko stisko šol, januarja pa naj bi razpravljali o usmeritvi do zdaj zbranih sredstev za izgradnjo šolskega prostora v občini Radovljica. Vztrajali so na tem, da je treba financiranje triglavskega narodnega parka primerno urediti, saj financiranje ne sme sloneti le na ramenih občin, ki jih zajema Triglavski narodni park. Prav tako so imeli nekaj pripomb glede meje parka in se domnili, da je k predlogu o zakonu o Triglavskem narodnem parku treba pripisati še amandma in upoštevati pripombe, ki jih imajo občine.

V vseh javnih razpravah o Triglavskem narodnem parku so v radovljiški občini podprli predlog zakona, vendar so zahtevali amandma. Nujno bi bilo treba urediti financiranje v širšem slovenskem prostoru ter primerno spremeniti meje parka. V vsem obrobem območju bodo lahko gradili, vendar ne zasebne počitniške hišice, ostaja pa odprto vprašanje legalizacije črnih gradenj, ki jih je na tem območju kar precej.

V občini so predlagali, da bi izdvojili naselja Stara Fužina, Studor, Podjelje in Ribčev Laz iz robnega območja parka, vendar predlogov niso spreje-

li. Prav tako so dali tudi nekaj drugih pripomb, ki naj bi jih predlagatelj zakona upošteval ter vnesel v predlog zakona. Nikdar pa v radovljiški občini niso zahtevali, da bi predlog zakona umaknili — celo pozdravili so takšno reševanje in varstvo naravne dediščine. V radovljiški občini bodo v tem in prihodnjem mesecu tako usklajevali interese in se domnili o mejah in delovanju službe, ki bo skrbela za Triglavski narodni park. Ne začnajo torej javne razprave, želijo si le, da bi bili interesi kar najbolje usklajeni in da bi zakon o Triglavskem narodnem parku tudi čimprej sprejeli.

Delegate zanima...

Na seji zbora krajevnih skupnosti je delegacija zbora krajevne skupnosti Bled predlagala skupščini občine Radovljica, da sprejme predlog sveta krajevne skupnosti Bled za zvišanje parkirnine na parkirnih prostorih krajevne skupnosti Bled v naslednjem letu in sicer za osebne avtomobile 10 dinarjev, za kombi vozila 20 dinarjev in za avtomobile 40 dinarjev.

Delegacija krajevne skupnosti Selo pri Bledu je zahtevala, da se mora takoj sanirati območje zemeljskega plazu na Selu ter primerno zavaruje.

Delegati splošne delegacije krajevne skupnosti Radovljica pa so ugotovili, da gradnja Cankarjevega naselja ne poteka v skladu s sprejetim družbenim dogovorom. Predvsem se ne gradijo spremljajoči objekti in zato je problematika zelo pereča. Delegati so zahtevali, da se družbeni dogovor o izgradnji Cankarjevega naselja dosledno uresničuje.

Krajevna skupnost Kropa je mnenja, da se da soglasje k zajetju potoka Kroparica, vendar je potrebno predhodno urediti kanalizacijo.

Več pripomb k zakonu o Triglavskem narodnem parku so imeli delegati ZBORA KRAJEVNIH SKUPNOSTI, še posebej delegati iz Srednje vasi, Stare Fužine in Gorij. V krajevnih skupnostih so predlog zakona temeljito obravnavali in bili predvsem zaskrbljeni, da bi zakon onemogočil razvoj naselij, ki jih zavzema Triglavski narodni park. Star Fužina in Studor naj ne bi bila v obrobem območju Triglavskega narodnega parka. Prebivalci bohinjskih vasi si predvsem prizadevajo, da bi razvili turizem in kmečki turizem, zato pa bi morali modernizirati kmetije in obnoviti kmečka poslopja. Zbor krajevnih skupnosti je tako predlagal, da se zakon z amandmajem sprejme, vendar bi morali natančneje določiti financiranje ter izključiti nekatera naselja iz območja Triglavskega narodnega parka. Pripombe naj bi bile upoštevane v republiški skupščini.

Vsi trije zbori so za predsednika komiteja za družbeno planiranje in gospodarstvo imenovali Iva Čučnika, za predsednika komiteja za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve Matija Markelja, za sekretarja sekretariata za občno upravo in družbene dejavnosti Jožeta Rebeca, za sekretarja sekretariata za notranje zadeve pa Mihaela Kozinca. Za sekretarja sekretariata za ljudsko obrambo so imenovali Janka Rozmana, za načelnika uprave za družbene prihodke Miroslava Pengava in za načelnika Geodetske uprave Pavla Grlica. Valentin Silič je bil imenovan za delegata skupščine občine Radovljica v svetu osnovne šole na Bledu.

Triglavski narodni park

Vsi trije zbori skupščine občine Radovljica so se strinjali s predlogom zakona o Triglavskem narodnem parku, vendar z nekaterimi pripombami — Ugodni rezultati gospodarjenja — Zbrana sredstva za izobraževanje je treba smotrno porabiti — Spoštovati določila resolucije in družbenega dogovora

RADOVLJICA — Na minuli seji DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORA so delegati najprej razpravljali o gospodarstvu občine v minulih devetih mesecih letošnjega leta. Še posebej so opozorili na težave, ki jih imajo nekatere temeljne in delovne organizacije, tako pri preskrbi z reprodukcijskim materialom. Težave so se pojavile v Iskri Otoče, v Gorenjski Lipnici in v Gorenjski Lesce, saj so morali zaustaviti proizvodnjo. Večje težave so imeli tudi v Kemični tovarni Podnart, v Verigi Lesce in v krovnem Plamenu. Predelovalna industrija je bila pod pritiskom visokih cen repromateriala, precej problemov pa so povzročili samoupravni sporazumi, ki so bili neuporabni le na trenutne finančne učinke proizvajalcev repromateriala.

Nekateri razpravljalci so opozorili na gibanje osebnih dohodkov ter na aktivnost članstva vseh komunistov v vseh središčih, kjer se pojavljajo težave. Še posebej pa se bo v prihodnje treba zavzeti za realno planiranje naložb ter za hitrejši razvoj Bohinja. Delovne in temeljne organizacije pa naj bi v prihodnje boljše kadrovske planirane in zagotovile več stipendij za študente, ki jih primanjkuje. Bodo pa smeli zastopljati interese in bo zato treba v prihodnje več pozornosti posvetiti preskrbi prebivalstva z osnovnimi izdelki. Na seji družbeno-

političnega zbora so spregovorili še o stanovanjski izgradnji v občini ter o tistih delovnih in temeljnih organizacijah, ki so poslovale z izgubo.

Na seji so sklenili, da je treba dosedanja prizadevanja za večjo produktivnost in izvoz ter za zmanjšanje uvoza nadaljevati in večjo pozornost nameniti poslovanju z devizami v delovnih in temeljnih organizacijah združenega dela. Še posebej naj bi si prizadevali za izvoz in poskrbeli za boljše preskrbo prebivalstva. V vse družbenopolitične akcije pri spreminjanju družbenoekonomskih odnosov pa naj bi se še bolj aktivno vključili poslovodni organi in vodstveni delavci v svojih delovnih sedinah.

Nato so delegati sprejeli predlog rebalansa proračuna občine Radovljica za leto 1980 s pripombami ter poročilo o uresničevanju določil resolucije in dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka v letu 1980 na področju gospodarstva. Ugotovili so, da FILBO Bohinjska Bistrica ne izpolnjuje določila resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana Slovenije za minula štiri leta ter dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980, ker je ta delovna organizacija povečala dohodek za 31 odstotkov, sredstva za osebne dohodke pa za 25 odstotkov, povečala pa bi jih lahko

RADAR RADAR RADAR RADAR RADAR RADAR RADAR

RESNIČNI MONTE-CRISTO

2

»Ta Picaudova poroka... Stavim, da lahko prelozim slavje...«

»Ti?«
Sovrašstvo ga je obnorilo. Allut se ni motil. Loupian je zviljal svoje brke in hehetav smeh je odkrival njegove piškave zobe. Razložil je:

»Prišel bo komisar. Pradel... Njegova ura je... Rekel mu bom, da je Picaud... Oh! Saj to je samo šala, veste!... Rekel mu bom. Pradelu, da sumim mallega čevljarja, da je angleški agent. Zaslisevali ga bodo. To bo vzelo nekaj časa... In poroka bo odložena...«

Allut se je uprl z vso svojo drobno postavico. »Ne, Loupian! To je umazana igra! Človek bi mislil, da še ne poznaš Picauda. Če odkrije zaroto, se zna strahovito maščevati.«

Kakšen dolgočasnež, ta Allut, so mislili drugi, užajeni, ker se v času pustnega karnevala niso smeli več zabavati po starih običajih in takoj so bili pripravljeni za slabo šalo.

»Toda name ne računajte,« jih je opozoril Allut. »V tej igri nisem z vami. Lahko noč.« In še je preroško dodal pri vratih:

»Loupian, nesrečen boš umrl...«
Prihodnji torek, kot dogovorjeno, je bilo pri Zlati brajdi veselo. Okrog poročne mize, na kateri je izginjalo kosilo, je bilo glasno, da le kaj. Le Antoine Allut se je slabo počutil. Pri oknu je vlekel svojo cigaro in kar naprej gledal na cesto.

Stopnišče je zazvenelo od težkih korakov. Žvenket orožja je nenadoma preglasil svatovski direndaj. Sui Allutovi roki sta se oklenili stola.

»V imenu zakona!«
Vrata so se odprla pred štirimi oboroženimi vojaki, ki jih je vodil častnik.

»Je Francois Picaud tukaj?«
Ženin je odrinil stol, izpustil roko mlade žene, ki je doslej počivala v njegovi, in vstal.

»Jaz sem Francois Picaud.«
Častnik je stopil naprej in njegovi možje so obstopili Picauda.

»Zaporni nalog imam in kakor mi je žal, da ga prinašam v teh okoliščinah, moram vendarle izpolniti svojo nalogo... Francois Picaud, v imenu zakona vas aretiram.«

Mladi čevljar je pobledele: »Aretirate? Mene? Zakaj?«

»No, no, nič se ne sprenevedajte...«

»Če še ne veste vzroka, vam ga bo prvo zaslišanje brž odkrilo...«

»Za pomoto gre! Prepričan sem! Prisegam vam...«
»Potem boste svojo nedolžnost pač lahko dokazali in brž boste spet svobodni... Na pot!«

Omamljeni Picaud se je dal odvreči, mlada žena pa je zavpila le še »Francoise« in omedlela.

Francoise cesarstvo je 1807 živelo šele tri leta in policija Josepha Fouchéja, vojvode Otrantskega, je tavela v megli pooblastil.

Mladega čevljarja iz Pariza, Picauda, so vrgli v ječo. Mala ovadba, ki jo je po Loupianovem nareku napisal komisar Pradel, se je znašla na mizi policijskega ministra. Najbrž niti sam Loupian tega ni pričeval, toda namig, da ima Picaud stike z Angleži, se je po usodnem naključju skladal s številnimi drugimi poročili, ki so govorila o uporniškem gibanju v Vendéji.

»Nobenega dvoma ni,« so zaključili Fouchéjevi preiskovalci. »Pod krinko skromnega čevljarja in v luči bogate poroke ta Picaud ne more biti drugega kot angleški agent Ludvika XVIII.«

Dnevi so minevali. Picaudov oče, mlada žena, prijatelji, celo Allut, ki ga je stiskal strah, so poizvedovali na vse pretege, zaman. Za Picaudom je izginila vsaka sled. Za dolgih sedem let.

Milanski zaklad

April 1814. V Fontainebleauju je Napoleon podpisal odstop. Deset let trajajoče cesarstvo se je sesulo.

Iz trdnjave Fenestrelle blizu Pingerola v piemontskih Alpah so nekega pomladnega jutra izpustili slabotnega moža, ki ga je brezup zaporniških let še bolj spremenil kot leta sama. Francois Picaud, nekdanji čevljar.

V sedmih letih je Picaud preživel več kot pol stoletja. Nihče ne bi v sivolasem možu prepoznal atletsko grajenega mladeniča nekdanjih dni, ko si je z roko zastiral oči, ki so komaj prenašale svetlobo svobode.

V ječi je Picaud z ljubeznivo negoval umirajočega milanskega duhovnika, prav tako političnega zapornika. Italijan ni dočakal prostosti. Strt, ker ga je pozabila in se ga odrekla vsa družina, je oče Farina na smrtni postelji zapustil vse svoje premoženje pariškemu čevljarčku.

»Če prav sodim, bo dobil moj zakoniti dedič tri zlate milijone v denarju, pa še za milijon diamantov, moj dragi Francesco...«

Zaklad abbéja Farine je bil — kot je izdal pred smrtjo — v Milano.

Ko se je Picaud rešil zapora, jo je mahnil preko Torina in Novare v Milano. Neke noči se je vtihotopil v klet palače, ki je stala blizu trga San Fedele. Pod plaščem je skrival orodje. Na kraju, ki mu ga je bil opisal duhovnik, je kopal vse do zore. Ko je že obupal, je pod lopato votlo zadonelo. Še malo in prikazal se je železen obroč. Pot je obil Picaudov obraz. Potegnil je za obroč, odpadlo je nekaj opeke, v skrivni vdolbini pa sta ležala železni skrinji. Farina ni lagal! V skrinjah so se bleščali dragi kamni, zlato v palicah in v kovancih. Picaud je kar zastokal od veselja.

V okolici mesta je poiskal varno skrivališče. Teden dni je potreboval za to. Potem je noč za nočjo po koščkih prinašal tja svoj zaklad. Nato se je z večjim delom denarja odpravil v Torino, kjer se je predstavil za trgovca in svoj zaklad naložil na ime Joseph Lucher. Njegovi letni dohodki so zdaj znašali 600.000 zlatih frankov. Ko je opravil, se je napotil v Pariz. Prispel je 15. marca 1815. Osem let po tem, ko so ga v Zlati brajdi pograbil biriči.

Čenče tapetnikove žene

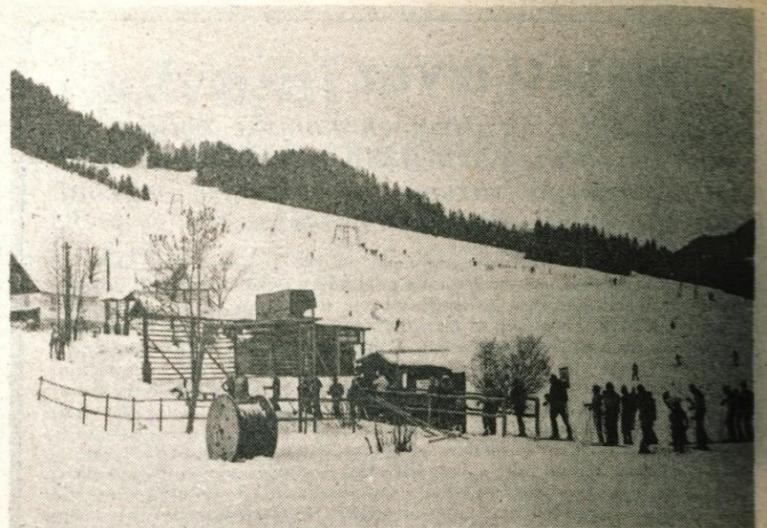
V prvih mesecih leta 1815 se je skromen mož, na videz dobro negovan vdovec, čedno oblečen in s krepko palico v rokah, nastanil v prvem nadstropju ene od hiš na ulici Ferronnerie, nad delavnico tapetnika Jandretta. Predstavil se je kot gospod Lucher, oče poročene hčere, katero hodi enkrat na mesec obiskovat v Chamboury.

Jandrette, velik prijatelj izvenzakonskih skokov čez plot, je v svoji delavnici pogosto povzročal hude prepire. Nekega dne je gospod Lucher našel tapetnikovo ženo v solzah — mož jo je zapustil. Pobjegnil je v Bruselj z neko Flamko, je gospa Jandrette rada povedala stanovalcu, z neko žensko, ki je služila v kavarnici na trgu Sainte-Opportune.

Lucher je prijazno poslušal ženino jadikovanje. Njuno prijateljstvo je postalo toplejše. Gospa Jandrette je vse bolj navdušeno prinašala najemniku okoliške čenče. Posebno tiste, v katerih je imela vlogo tudi hudobna Flamka, tatica zakonskih mož.

Tako je Lucher izvedel, da je bil okoli leta 1807 mlad fant iz okoliša, čevljar, žrtev karnevalske šale, ki so mu jo pripravili prijatelji gostje kavarnice Pri zlati brajdi. Med solzami, ki so se gospe Jandrette ulile vsakič, ko seje spomnila na Flamko, je Lucher izvedel tudi to, da se je lepa Marguerite Figoroux po dveh letih naveličala čakati na svojega Picauda in da se je poročila s kavarnarjem Loupianom, ki si je s to zvezo občutno izboljšal denarni položaj in je odprl eno najbolj znanih kavarn na Boulevard des Italiens.

(SE NADALJUJE)

Smučarjev ne manjka — Čeprav bo uradni začetek zimske sezone v Kranjski gori šele med 20. in 25. decembrom, so kranjskogorska in okoliška smučišča že oživela. Letošnji zgodnji sneg namreč omogoča ugodno smuko od sredine novembra dalje, zato je obiskovalcev, predvsem v Kranjski gori, vse več. Te dni se že med tednom pozna obisk stalnih gostov in številnih udeležencev raznih posvetov, ob sobotah in nedeljah pa brez vrst pred vlečnicami ne gre. Zaenkrat ne obratuje le drugi del žičnice Vitranc, kjer je premalo snega, pa vlečnica Preseka 2. Slednjo bodo usposobili do začetka zimske sezone. — Besedilo in slika: S. Saje

Popravek

Pri našem članku »Darilo prijateljem«, objavljenem v torek, 18. decembra 1980 v Glasu, smo pri sodelujočih pomotoma izpustili butik Angelike Krznar. Omenjeni butik bo namreč na prireditvi 26. 12., namenjeni društvu paraplegikov pripravil zanimivo modno revijo z manekensko skupino Zorice Pesek. (dd)

Organizatorji silvestrovanj!

V primeru, da imate na voljo še kaj prostih mest za silvestrovanje, lahko to sporočite našim bralcem z objavo v naslednji številki Glasa, v petek, 26. decembra. Naročila sprejema naša komerciala, telefon: 23-341 int. 54, do srede, 24. decembra do 10. ure.

Tečaj hoje in teka na smučeh

KLANJ — Akcija »Na teku se dobi« je organizirana v Kranju že tretje leto in je dobila razveseljiv razmah. Prvo leto je bilo eno vadišče, drugo leto štiri, letos pa so organizatorji morali pripraviti že šest vadišč. To kaže, da se vedno bolj zavedamo, da je treba za zdravje skrbeti vsak dan!

Številne akcije so bile organizirane letos: septembra so se začele akcije na vadiščih v Hranju, na Orehku, v Strazišču, na Planini, na stadionu in na Kokrici, pripravljeno so bili izleti v naravo, pa predavanja o izbiri in uporabi opreme, dobro je uspel zimskošportni sejem v Kranju, s prvim snegom pa so se začeli tudi vadbeni dnevi. Na organiziranih vadiščih je živo še naprej. Dobro je sodelovanje s SK Triglav pri pripravi prog in sveto-

valni službi, vadbeni dnevi so združeni z nastopi na večjih prireditvah, vse zimo pa bodo tečaji teka in hoje na smučeh.

• Zbor vadišteljev, učiteljev in trenerjev smučanja Kranj organizira pod geslom »več hodi in tečidlje boš živel« pletnevni tečaj teka in hoje na smučeh. Začetek tečaja bo 27. decembra, zadnji rok prijave pa je 25. december v pisarni zbora učiteljev in vadišteljev smučanja v Prešernovi ulici 11, I. nadstropje v Kranju med 18. in 19.30. uro. Vadbna bo najverjetneje na Kokrici, če pa ne bo snega, pa na bližnjem urejenem smučišču na Gorenjskem. Štiri dni bo vadba na snegu, en dan pa v telovadnici. Zbor tečajnikov bo 27. decembra ob 8. uri na parkirišču pred slastičarno Kanarček v Kranju ob Cesti JLA.

Odbor za rekreacijo ZTKO Kranj in zbor učiteljev in vadišteljev smučanja Kranj namerava tudi letos organizirati skupinsko udeležbo na vseh pomembnejših množičnih prireditvah hoje in teka na smučeh. Kranjčani so bili preteklo nedeljo na Bloških tekih, v nedeljo pa odhajajo na Trnovski maraton. Prijavitelj se je mogoče v pisarni Planinskega društva Kranj v ponedeljek, torek in sredo med 8. in 11. uro, v četrtek in petek pa med 13. in 17. uro. Prispevek za prevoz je 100 dinarjev. Odhod iz Kranja bo v nedeljo ob 6.15 izpred hotela Creina, povratek pa bo takoj po razglasitvi rezultatov. Pričakujemo množično udeležbo!

J. D.

Ivan Jan: Kokrški odred 2

OKUPACIJA IN APRILSKI ZLOM STARE JUGOSLAVIJE

Napad na Jugoslavijo in prostovoljci — Na Gorenjsko najprej pridejo Italijani, nato Nemci — Domoljubi in komunisti zbirajo orožje, kulturnobundovci pa pripeljejo Nemce — Razpad kraljevine Jugoslavije — Razdelitev Slovenije. Gorenjska postane »Südkärnten« — Grašiči — v Begunjah postane grozovit zapor — Okupator takoj pokaže svojo pravo podobo — KPS v ljudeh spodbuja misel na upor.

Nenadno in nenapovedano so fašisti napadli Jugoslavijo 6. aprila 1941. Za začetek so Nemci silovito bombardirali Beograd. Isti dan so bombardirali tudi radijsko postajo v Domžalah.

CK KPS je tedaj komuniste, skojceve in vse druge domoljube pozval, naj prostovoljno stopajo v jugoslovansko vojsko. Zlasti mladinci so se začeli pripravljati. Pripravljenost so pokazali tudi primorski emigranti, ki so živeli v Kranju in okolici in so že pred vojno imeli svoje društvo »Sloga« oziroma »Zarja«. Temu pozivu se je npr. na Jesenicah, »Zarja« v Trzinu in v okolici odzvalo več sto ljudi. To so bili predvsem Primorci, živeči v Kranju, in mladinci, prežeti s patriotizmom, ki še niso služili vojske in so odvrgli strankarske predsodke. Iz Kranja so odšli trije transporti. Prvi 8. aprila 1941, druga dva pa takoj za njim. Prva dva sta se z vlaki odpeljala proti Zagrebu, eden pa proti Novemu mestu, od tam pa delno čez Metliko proti Karlovcu. Ta skupina je na bližnji železniški postaji Kamanji, takoj preko Kolpe, zve-

dela, da so na Hrvaškem prevzeli oblast ustaši, zato se je 11. aprila razšla. Večina sploh ni prišla do orožja in uniform.

Okoli 60 prostovoljcev je dobilo uniforme v graničarski komandi v Kranju, nato pa so se v spremstvu svojcev in številnega prebivalstva odpeljali proti Ljubljani. Toda del teh prostovoljcev je v Novem mestu doživel bombni napad, zagrebške vojašnice, kjer so bili drugi prostovoljci, pa so s tanki obkolili ustaši in Nemci. Tako je nekaj teh prostovoljcev prišlo v ujetništvo. Del se je umaknil in prebil nazaj v Slovenijo, nekaj tistih, ki so jih polovili ustaši, pa so po posredovanju Rdečega križa spustili šele čez pol leta. Nekaj gorenjskih prostovoljcev, ki so jih Nemci že zajeli, je v nemških taboriščih moralo ostati do konca vojne.³²

Na Gorenjsko sta prodirali dve fašistični vojski: Italijani in Nemci. Italijani so prišli po dolini Save, Nemci pa so iz Celovca prodirali čez Podkorensko sedlo proti Hrušici in čez Ljubelj. Vendar so bile to le manjše sile, medtem ko je nemška glavnina prodirala iz Celovca v smeri proti Dravogradu in dalje proti Celju.³³

Medtem so trziški in drugi kulturnobundovci in petokolonaši zlasti med vojaki širili domenjena propagandna gesla, kot na primer: »Na Koroškem je pripravljena milijonska Hitlerjeva armada!«, »v Mariboru in Celju so že Nemci!«, »Jugoslavija ima čez 1.000.000 mrtvih vojakov«, »Nemci so že v Putterhofu!«, »močna kolona nemških smučarjev je že na Prevalu pod Begunjsčico« in še druge, vse pa izvirte iz trte z namenom, da bi še bolj zmedle že tako zmedeno vojsko in prebivalstvo.

Sovražnosti na Ljubelju so se začele 6. aprila 1941 zjutraj, ko je nemški stražnik

obstrelil jugoslovanskega graničarja. Ranjenca so takoj prepeljali v Trzin, kjer je bila v meščanski šoli zasilna bolnišnica. V resnici so bili nemški oddelki, ki so se pripeljali za pohod prek Ljubelja, šibki. Le malo resnejši odpor bi jih bil zaustavil. Streljanje na meji ni preraslo v obsežnejše spopade, čeravno je nekaj odpora le bilo. Toda vse se je odvijalo brez pravega poveljstva. Že čez nekaj dni se je

Med umikom z Gorenjske so zadnje enote jugoslovanske vojske uničile več mostov. Tako 10. aprila 1941 v Kranju tudi most čez Savo.

vojska začela umikati, in to neurejeno. Vendar pa je bilo med vojaki in podoficirji še nekaj takih, ki so za seboj rušili objekte. Tako so 10. aprila 1941. leta na umiku skozi Trzin uničevali cesto, v Podbrezjah pa so razstrelili most čez Bistrico. Isti dan so vojaški oddelki porušili tudi predor in železniški most v Globokem, hkrati pa so s proge evakuirali železniško osebje. Dva dni je vladalo »brezvladje«. Vojska se je brez potrebe umikala, umakniti pa se je moral tudi baron Born, ki je bival pri Sv. Ani (v Podljubelju).³⁴ Jugoslovanska vojska je, da bi zavrla napredovanje sovražnika, pred končnim umikom popolnoma porušila most čez Savo v Kranju, deloma pa tudi cestni nadvoz nad železniško progo v Gašpejskem klanu. A vse to ni nič zaleglo.

Prebivalstvo je bilo nad hitrim zlomom jugoslovanske vojske presenečeno, kajti tako iz Trziča kot iz Kranja je poleg redno vpoklicanih vojaških obveznikov šlo prostovoljno v vojsko veliko mladih fantov, ki so bili pripravljani na oboroženo obrambo.

Dne 11. aprila 1941 popoldne so v Trzin najprej prišli Italijani. Prikorakali so na Glavni trg in se vselili v Sokolski dom.³⁴ Italijani so se nastanili tudi po drugih, manjših krajih Gorenjske, Nemci so glede meje in zasedanja postopali svojeglavo in proti Italijanom superiorno.

32. OSVOBODITEV SLOVENSKEGA PRIMORJA (Stanko Petelin)

33. POHOD ŠTIRINAJSTE (L. Ambrožič)

³⁴ Born, ki je bil žid in sovražnik nacizma, ni hotel čakati nevarnih okupatorjev. Kot tak je svojima psoma dal celo imeni po Hitlerju in Mussoliniju: »Hitl« in »Musl«. Trziški kulturnobundovci so ga zato imeli na muhi. Barona Borna je okupacija dohitela v Ljubljani, po italijanski okupaciji pa so ga le zgrabili Nemci. Požri ga je dachauski krematorij.

34. KAPITULACIJA ITALIJE IN NARODNOOSVOBODILNA BORBA V SLOVENIJI JESEN 1943 (Tone Ferenc)

»Obiske v Alplesu – Iz Zeleznikov so nam sicer malce pozno poslali fotografijo z »Obiskom«, kulturno zabavne prireditve, ki sta jo Alples in Radio Ljubljana pripravila v dvorani na Češnjici pred dnevom republike. Namen prireditve je bil živ stik delavcev z igralci, glasbeniki in muškatna prireditve je zbrala okoli 600 delavcev in upokojencev Alplesu. V sporedu so sodelovali: plesni orkester RTV Ljubljana pod vodstvom Jožeta Privška, pevka Moni Kovačič, igralci Janez Hočevar-Rižič, Brane Ivanc, Barbara Jakopič, Tone Gogala in Tone Fornezzi-Tof z veznim tekstom. Oddajo je vodil Vili Vodotopivec, glasbeni spored je sestavil Kajetan Zupan. Delovno organizacijo Alples je predstavil glavni direktor Jože Demšar, zgodovinski oris tovarne je v verzih podal Aleš Primožič, predsednik Alplesove mladinske organizacije.

Novoletno gledališko rajanje

Kranj – Prešernovo gledališče je pred novim letom pripravilo kar štiri predstave, ki bodo razveseljevale otroke v gledališču in v krajevnih skupnostih.

Pretekli torek je premiero dožvela nova postavitev »Vilinčka z Lune« Minolli-Grüna. Številni nastopajoči so pod taktirko Lojzeta Domanjka ter s sodelovanjem scenografa Vinka Tuška, kostumografije Nine Carnelutti, ob glasbi Vinka Sorlija in v koreografiji Saše Subica pripravili simpatično pravljčno uprizoritev. »Vilinčka« si bodo otroci lahko ogledali v Prešernovem gledališču.

Te dni pa gledališče dokončuje kar tri lutkovne predstave, ki bodo gostovale v okolici Kranja, nekaj ponovitev pa bodo kranjski lutkarji odigrali tudi drugod po Sloveniji. Posebej velja omeniti krstno uprizoritev Suhodolčanovega besedila »Peter Nos je vsemu kos«, ki ga je za gledališče pripravil Vladimir Rooss.

Ostali dve lutkovni predstavi pa sta ponoviti uspešni izpred nekaj let: K. Novaka »Mezinček« in Z. Florijana »Tobija«.

Novoletni spored Prešernovega gledališča je torej dovolj raznolik in zanimiv in v gledališču pričakujejo, da bo vsak otrok videl vsaj eno gledališko predstavo.

Ob štirih uprizoritvah, ki so namenjene najmlajšim zapišimo, da povpraševanje verjetno presega možno ponudbo kranjskega gledališča, ki pa vseeno upa, da bo tudi letos vsaj delno lahko zadovoljilo gledališke novoletne želje otrok.

M. L.

Črtomir Zorec

NEKAJ BESED O KAMNIKU OB NJEGOVI 750-LETNICI

(70. zapis)

Prejšnji zapis o »peklenški« Jerici ne bi bil zaokrožen, če brž ne dodam še nekaj besed o nesrečnem Molineju, njegovem odnosu do Prešerna pa tudi o sloviti gostilnici »v Peklu«.

VASOVANJE V KRČMI

No, že od nekaj besede možakov najraje stečejo o krčmah in v krčmah. Tej stari šegi se zatorej ne smem izneveriti!

V Ljubljani, na nekdanjem Kongresnem trgu, na vogalu proti bivši realki, je obstajala v Prešernovih časih – t.j. v prvi polovici preteklega stoletja – stara gostilnica »v Peklu«. To ime se jo je prijelo, ker je gostinski lokal stal pravzaprav v nekakšni jami, na dnu nekdanjega jarka ob mestnem obrobem obzidju.

V gostilnico so gostje prihajali v stopnicah navzdol, pač kot bi se res šlo v pekel. Bržčas pa si je krčma prisluzila to ime še zaradi česa drugega. Lastnica, »ta krofata Metka«, poročena Podboj, je imela tudi nekakšno igralnico. Sama je »držala banko«, tri njene hčere pa so stregle pivskim gostom. Torej, res nekaj »pekla«! Vsaj za one žene, katerih možje so tu zapravljali noči in denar.

V to krčmo je tudi Prešeren rad prihajal, celo pa dvakrat na dan. Saj mu je bila močno pri roki, ker je stanoval prav v bližini (pri Mihi Kastelecu). Seveda pa našemu pesniku Metkina igralnica ni bila mar – mnogo bolj pa njene brhke hčere. Najbolj mu je bila sevé vseč najmlajša, zala Jerica – komaj razcvetela sedemnajstletnica.

Njej je naslavljal mile ljubezenske tožbe in ganljive prošnje. Le kdo ne ve za čudovite pesmi iz onih let – iz let Prešernovih vasovanj »v Peklu«: Vso srečo ti želim, Prošnja. Ukazi. K slovesu. – Vse te drobne umetniške pesniške ustvarjal v globokih ljubezenskih čustvih, posvečenih Podbojevi Jerici. Toliko plahosti, toliko trubadurske topline, hkrati pa toliko brezupa in odpovedi...

SNUBCI

Utegnil pa je Prešeren sam zaopravi Jeričino naklonjenost, ki jo ji gotovo smemo vsaj rahlo prisojati. Pesnik je prav v onih letih nihal med Jerico Podbojevo in Ano Jelovskovo.

Stara Metka, s Prešernom kar nekaj pokroviteljsko domača, mu je v šali opovrgla: če bo le predolgo odlašal z ženitvijo, ga na koncu še najgrše staro babše ne bo maralo. Prešeren pa nazaj: »Ja, če bi le vi poznali moje dekle! Mlajša in lepša je od vaše najmlajše hčere!« Užaljena krčmarica pa brž: »Gotovo je že obupala nad vsem svetom!«

No, in tako so se dogovorili v Peklu za drugega snubca. Sprva so Jerici namenili ljubljanskega trgovca Zaneta Sonca, a dekle se je samo odločilo za angleškega bogataša Davida Molineja.

LUTERANSKI KVEKER

David Moline po pripovedi sodobnikov (pa tudi po ohranjeni fotografiji) po vnanjem ni bil kdove kako lep mož. (Večkrat pa

je bilo izpričano, da je bil po srcu izjemno dober človek.)

Jerici so domači pa tudi vsa zlahta odsvetovali Molineja, ker je bil druge vere, luteranski kveker. (Dobeseden prevod te besede je trepetavec. Ustanovitelj te stroge luteranske ločine Fox je namreč ljudi opominjal, naj »trepetajo pred božjo besedo«. Danes je to ločina razkirjena v Angliji in v ZDA. Kvekerji ne priznavajo vseh zakramentov, obredov, vojske. Sami sebi pravijo, da so »Društvo prijateljev«. Kar jih dela posebej simpatične, je mednarodna dobrotelost, s katero se vneto ukvarjajo.)

Z Jeričino poroko z Molinejem prav zaradi vere ni šlo povsem gladko. Škof je cerkvene okolice odklonil, poročni obred pa so dne 25. julija 1842 smeli opraviti le na frančiškanski porti (veži). Poroko z drugovercem so Jerici dovolili le z izrecnim pogojem: da bo svoje otroke vzgojila v katolištvu.

Imela pa je Jerica v zakonu z Davidom Molinejem tri otroke: sina Johna, ki je postal pozneje avstrijski častnik, hčerko Gertrudo (Jerico) Hermino, ki je v rani mladosti umrla, in Lidijo Izabelo, ki se je poročila za Bernardom Woodsom in se odselila na Angleško ter dočakala visoko starost (leta 1935 je še živeła!).

Angleški kveker, soprog »Peklenške« Jerice – David Moline.

JERICA IN STANKO VRAZ

vrnimo se spet v gostilnico. v »Peklu«! Tjakaj je Prešeren vabil svoje prijatelje, ki so ga obiskali v Ljubljani. Tako vemo za obiske Stanka Vraza, Strenjevškega, Preisa in druge. Pesnik je svojim gostom rad predstavljal brhko Metko – kot bi se hotel postavljati s tako mično svojo prijateljico!

Vrazu se je videla Jerica kot ljubeznivo in naravno deklo: »Slavjanka duhom i tjelom.«

Štiri dni po Jeričini poroki piše Prešeren Vrazu: »Moje ime je v slovenskem svetu izzenelo. Delam 7 ur pri gospodu dr. Crobathu, da lahko 2 uri pri stari Metki pijem.«

Tako mu je splahnelo še poslednje ljubezensko upanje, ki ga je vedé ali nevedé vzbudila »Peklenška« Jerica...

Vsekakor velja omeniti, da je bil David Moline Prešernu dober prijatelj in pobratim. Bila sta oba stalna člana pivske in pevske družbe pri Metki »v Peklu«. Ob pesnikovi smrti je v pismu dr. Bleiweisu izrazil globoko spoštovanje in žalost za umrlim prijateljem.

84

NEVERJETNA SPREGLEDAVŠČINA

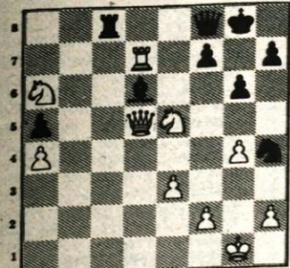

Diagram 152

1. Tf7?? Tc1+!
Enostavno. Šah s sledečim matiranjem.

Tudi na dvoboju kandidatov za izzivalca svetovnega prvaka KORČNOJ – SPASKI (Beograd 1977/78) je prišlo do senzacionalne spregledavščine. V položaju na diagramu 153 je Korčnoj, očitno v veliki časovni stiski, igral takole:

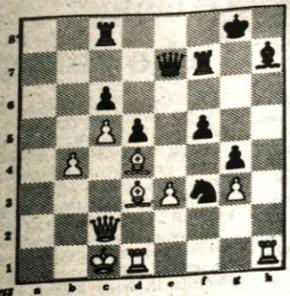

Diagram 153

1. Lf5??
Verjetno v prepričanju, da bo črni igral Lf5. V tem primeru bi bila zadeva povsem v redu, saj sledi 2. Th8 mat. Namesto poteze v partiji bi beli po 1. Lb2! De3+ 2. Kbl imel lepe možnosti v nadaljevanju

zaradi lovskega para in oslabiljenga nasprotnikovega kraljevega položaja.

1. ... Tf5!
2. Df5?? Lf5:
Beli se je vdal.

SREČA SPREMLJA SMELEGA

Poznamo pregovor, ki pravi, da je sreča opoteča, pa tudi drugega, ki trdi, da sreča spremlja boljsega. Verjetno drži, da v šahu lahko govorimo le o sreči, ne pa o nesreči ali zli sreči, kajti ta je, kot je rekel Tarrasch, le posledica slabe igre. Kdor krivi za slabo igro nesrečo, mu je to lahko v tolažbo ne pa v koristno izkušnjo.

Na diagramu 154 je položaj iz partije TYROLER – PALTENER (1951). Beli je prej z žrtvijo kmeta na polju a4 zaposlil oba skakača črnega na daminem krilu, nato pa z žrtvijo kmeta f5 odprl linijo svoji trdnjavi in deblokiral kmeta e5. Nastalo pozicijo je ocenil kot zrelo za napad na nasprotnikovega kralja.

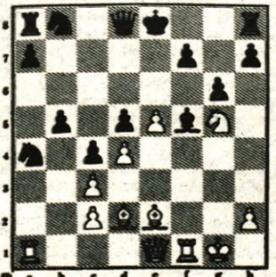

Diagram 154

1. e6! fe6:
2. Se6(?)

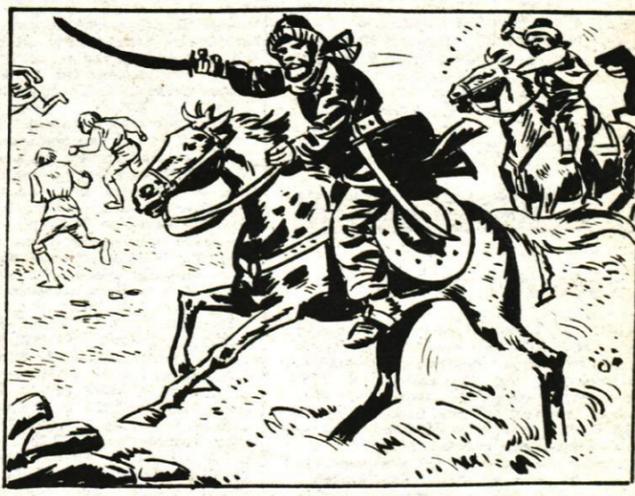
Medvode – V delovni organizaciji DONIT so pripravili razstavo o slovenskih narodnih jedeh. Ze pozabljene jedi iz loncev naših babic so našle prostor v sejni sobi te delovne organizacije in vzbudile ne samo med ženskim, temveč tudi med moškim delom kolektiva veliko zanimanje. Razstavo je pripravila kulturna komisija osnovne organizacije sindikata pod geslom: »Nazaj v kuhinjo naših babic, kuhaj počasi in z ljubeznijo!« - fr

Josip Jurčič

JURIJ KOZJAK

Riše: Jelko Peternelj

Priredba: M. Zrinski

Ali njegov krščanski oče se je bojeval za pravico in... ubogemu poturčenemu sinu pa so bile želje po... v krvi vsajene brez reda. Leta tudi izbrisejo mlade... spomin na otroštvo. Divji mladi janičar se ni več... minjal, da je bil pri dobrih ljudeh, ki so ga ljubili in ga... ljubiti. Popolnoma vendar ni pozabil očeta in lepega... gradu, pa svojega hudega strica in ljudi, ki so... radi. Toda vse to mu je bilo kot lepe sanje. Imena... očeta ni več poznal, tudi jezik je pozabil.

89. Hrabri janičar, sin Marka Kozjaka, je postal v kratkem polkovnik v svoji orti (tako se je imenovala janičarska četa) in ni ga hilo hrabrejšega in strašnejšega v boju. Ločil pa se je od svojih tovarišev po tem, da ni hlepel po ropanju in moritvi slabih, neoboroženih ljudi; in tako je nekako njegovo pošteno srce ostalo neomadeževano tudi pod tujo obleko v tuji divji družini. Sicer nikoli ni vprašal, zakaj se bojuje; šel je tja, kamor so divji Turki pač nesli zastave svojega preroka Mohameda.

90. Toda vedno se je bojeval le z vojaki, ne pa z otroki in ženami. Grozovita telesna moč, ki jo je ta janičar razkazoval v boju, je povzročila, da so se celo Turki nekako bali svojega zamišljenega vojaka. Ker so vedeli, koliko jim ta glavlar v boju koristi, saj sam, hraber kot lev, nareja svojim prijateljem pot v bojne vrste, je janičar Jurij Kozjak – ki tega imena seveda ni poznal – dosegel čast, da je sam vodil precej veliko krdelo, čeprav to sicer pri tako mladih ni bilo v navadi...

Zelim si toplega, enakopravnega človeškega odnosa

S strahom, kako bom začela raz-
govor, sem deževnega torkovega
spodnje potrkala na vrata stana
stanovanja, last Darka Kisovca in
žene Stanke, v Podlubniku.
Da že prijazen poziv Darka, naj
stopim in pa živahno čebljanje nje-
ne triletne hčerke Mateje, sta mi
spopadla zadrego.

Prav prijetno se je bilo potem po-
govarjati z mladim, 25-letnim in-
validom Skofjeločanom. Darko je in-
valid že od 7 leta, ko je izgubil vid.
Zelo je dokončal osnovno šolo v Za-
reču za slepo in slabovidno mladino
v Ljubljani. Za nadaljne izobraže-
nje pa se je odločil kar v svojem
domovnem kraju. Obiskoval je vzgoj-
noizobraževalni oddelek v Centru
za slepe in slabovidnih dr. Antona
Košičnika. Med skromnim izborom
učiteljev za slepo in slabovidno mla-
dino, si je izbral poklic telefonista.
Kot mi je sam povedal se je za
poklic telefonista, ki je že nekako
tradicionalen poklic slepih in slab-
ovidnih oseb odločil zato, da bo
hitreje dobil zaposlitev.

In res, Darku teče letos že osmo
denarno, odkar je zaposlen v DO Go-
renjska predilnica. Svojega začetka
njih se takole spominja: »V
šoli so me sprejeli bolj z za-
hvatnostjo, kajti bil sem prvi to-
talno invalid. Oral sem ledino.
Veno pa so mi pri uvajanju v
delo in novo življenjsko okolje
pomagali po svojih močeh. Tudi
pa sem vedel, da je vsak
človek težak.«

Ko toplo so ga potem sprejeli v
delovni krog, so dokazali, ko so
denarno podprli pri nakupu
TAKONA. To je naprava, s ka-
jo lahko slepa oseba bere črni tisk
in je zelo redka v Sloveniji, ker je
draga, da bi si jo posameznik
sam kupil. »Ker je cena te
naprave približno tolikšna kot
cena novega 'fičota', prav težko
prejeto toliko sredstev, da jo
lahko še slabše pa je ker zanjo
dobis kredita,« je v šali dejal
Darko. Svojem delovnim tovarišem
je s sofinanciranjem zelo hvaležen.
So mu omogočili, da lahko sedaj
bere, pa ne samo knjige,
ampak tudi časopise, revije in ves-
nik. Če se je hotel literarno
razvijati je bil do sedaj odvisen
od magnetofona in na magnetofon-
ski posnete knjige, ali pa od
žene, ki mu je čitala. Prav
ženi, da mu je optakon pretrgal
neodvisnost. Poleg branja pa zelo
poslušala tudi glasbo. Darko se
z različnimi drugimi
aktivnostmi, a najbolj aktiven je v
društvu pri medobčinski zvezi
in slabovidnih Kranj.

Darko se z različnimi športnimi
aktivnostmi, vse od smučarskega
plavanja, atletike, keglanja,
zavzema z zelo, ki je specifično
za slepe. Udeležuje se vseh
konkurenj od prijateljskih srečanj,
konkurenj in olimpiade.
Včasih le čas. Kajti nekaj časa mora
tudi svoji družini. Zelo radi
pogovorijo v hribe. Zaupal mi je,
da zelo nezadovoljen s sredstvi
za obveščanja, češ, da prema-
nostmi posvečajo športnim

Občni zbor gorenjskih paraplegikov

Kranj - V novembru je zboro-
val tudi Zveza paraplegikov Go-
renjske, ki je ob tej priložnosti str-
karskega predsedanja prizadevanja, hkrati
pa opozorila na številne probleme,
s katerimi se invalid, prikljen na
kolesu, srečuje v vsakdanjem živ-

ljenju. Posebno na športnem področju so
pogosto izkazali, trije njihovi člani
so glavni reprezentanti, tudi v ko-
leškarsko reprezentanco so prispe-
li svoja člana, letos pa je tudi
sama pripravila košarkaški
turnir v republikanskem merilu. Zanj so
posredovali sredstva številne delovne
organizacije Gorenjske, med njimi
Krajska skupnost Triglav, Sava,
Tekstilindustrija, Niko Železniki,
Krajska skupnost Kranj. Posebno de-
javno so bili tudi v izletništvu, ome-
jeno pa velja tudi socialno in kul-
turno prosvetno dejavnost.

Med najbolj perečimi problemi, ki
so bili v razpravi, je bržkone
tudi pri nabavi avtomobila, za ka-
ravnega bi bil lahko invalid prost
in bi ga mogel dobiti brez
kakršne koli dobe. Paraplegiki
pa tudi sredstva za gradnjo
na morju, predlagali pa so tudi
pogovore posebnega časopisa pa-
raplegikov, ki jih bo se celoviteje in
obsejše obveščal.

tekmovanjem invalidnih oseb in
njihovim dosežkom, ki so tudi pri-
dobljena z velikim trudom. »Seveda
sem kot invalid športnik odvisen
od svojih zmognosti, zato
svoje dosežene rezultate primer-
jam z rezultati svojih vrstnikov.
Pri vsakem doseženem uspehu
čutim v sebi zadovoljstvo, da
kljub svoji invalidnosti lahko
nekaj naredim. Šport je naj-
boljše zdravilo zoper zagrenje-
nost in zaprtost.« je resno pove-
dal Darko.

Ko razmišlja o odnosu zdravih
ljudi do invalidov oziroma do slepih
pravi, da je odnos zdravih mladih
ljudi do slepih enakopraven, človeški

odnos, medtem ko imajo starejši do
njih pogosto odnos poniževalnega
sočutja. »Končno pa je invalid
tak revež, kakršen se sam sebi
zdi,« je bila Darkova zaključna ugo-
tovitev. »Prav s tem ko se vklju-
čujemo v razne interesne dejavn-
nosti, ko sklepamo prijateljstva
z zdravimi in sebi enakimi, pre-
magujemo svojo zagrenjenost in
zaprtost vase.«

Kljub svoji invalidnosti je Darko
poln zagona, energije, mladosti,
volje do življenja, ne želi si pomilo-
vanja, pač pa si želi pristnega, tople-
ga, enakopravnega, humanega od-
nosa v družbenem okolju.

Nuša Vrhinec

Med številnimi športi se je Darko odločil tudi za pozitivljajski tek na smučeh.
- Foto: N. V.

Vzporedno delo gorenjskih društev

Ne le skupna humana načela v
svetu današnje bencinske mrzlice,
tudi skupna organizacija po regio-
nalnem načelu združuje delo petih
gorenjskih društev invalidov. Za
lažje koordiniranje dela in za
izvedbo zahtevnejših akcij je pri-
zvezi gorenjskih društev ustanovljen
koordinacijski odbor, ki mu trenut-
no načeluje Mirko Galičič, sicer
tudi predsednik krajskega društva.

»Za delo koordinacijskega odbora
je sestavljen samoupravni spora-
zum, ki predvideva koordinacijo dela
društev, kadar gre za zadeve skupne
negativne pomena, predloge skupnih
akcij kot je bila na primer nedavna
razstava ali organizacija vsakoletne
akademije ob mednarodnem dnevu
invalida; pomoč društvom pri or-
ganizaciji različnih zahtevnejših
akcij kot je na primer ustanavljanje
aktivov, kjer so nujne tudi izme-
njave izkušenj med društvi.«

»In katere konkretne skupne
akcije lahko navedete kot uspeš-
no izpeljane?«

»Omenim naj srečanje težjih in-
validov spomladi v Kranju, ki jo je
letos tudi organiziralo naše društvo,
skupen obisk Dedinja pred nedavnim,
že omenjeno in zelo uspešno
razstavo likovnih in ročnih del
invalidov vse Gorenjske, enoten
pristop k ustanavljanju aktivov in-
validov po delovnih organizaci-
jah... Predvsem za slednjo moram
reči, da še vedno ni dovolj izvenela
v raznih programih, društev. Z ne-
koliko več uspeha na področju zaka-
nodaj invalida v združenem delu se
lahko pohvalita edinole industrijsko
in kadrovske razvitejši občini Jese-
nice in Kranj, prvi uspehi se kažejo
v Škofji Loki, bolj intenzivno kot do
zdaj pa bomo morali nastopiti še v
ostalih dveh občinah.«

»Morda še glede kake druge
dejavnosti primerjate delo go-
renjskih društev, kot predsednik
Društva invalidov Kranj tudi z
dejavnostjo invalidov te, kakor
pravite industrijsko in kadrovs-
ko razvitejši občini?«

»Programi posameznih društev so
si z ozirom na skupne humane cilje
precej podobni. Razvijajo vsestran-
sko dejavnost zaposlenega invalida,
tistega, ki samotari zunaj delovnega
okolja in mu zvezo z matičnim dru-
štvom pomeni le poverjenik, skušajo
se zavzemati za ureditev človeko-
vega socialnega statusa, za njegovo
pravo vlogo v organizacijah zdu-
ženega dela, na ostalih poljih druž-
bene in politične aktivnosti, v rekre-
ativno zabavnem, športnem, izlet-
niškem. Kot predsednik krajskega
društva najlaže primerjam dejavnost
le-tega na eni in drugih društev
na drugi strani. Do nedavnega je
bila pri krajskem društvu organizi-
rana tudi komisija za šport, ki smo
jo kasneje oddvojili in zdaj deluje
pod imenom Društvo za šport in
rekreacijo invalidov »Borec«. Pa to
so zgolj organizacijske razlike. Glede
na vsebino dela se lahko uspešneje
in obsejše obveščal.

društev pohvalno izrazim, uspehi pa
so seveda odvisni od vrste dejavn-
nikov in pogojev, v katerih delajo.
Na primer sami prostori lahko pred-
stavljajo težko coklo, ki oviro priza-
devanja invalidov. Konkretnije sem
seznanjen s tem problemom v do-
mačem društvu, kjer si delovni pro-
stor delimo z množico forumov in
organov krajevne skupnosti Vodo-
vodni stolp, ki nam jih je velikoduš-
no odstopila v souporabo.«

»Problematika zaposlovanja in
ureditev osnovnih življenjskih
pravic invalidov je prav gotovo
osnovno, za kar se borijo v
društvu organizirani invalidi.
Kaj so posamezna društva dosega
na tem področju?«

»Že prej smo govorili o aktivih in o
bolj ali manj uspešnem prizade-
vanju za to, da jih ustanovimo. Za
ureditev statusa delavca invalida v
delovni organizaciji velja približno
isto. Prav tako so v iskanju in za-
gotavljanju teh pravic uspešnejša
društva, ki imajo več konkretnega
stika s predstavniki ustreznih stro-
kovnih služb v delovnih organizaci-
jah, kjer je potrebno invalida si-
stematično vključiti na pravo de-
lovno mesto. Aktivni kot predstavniki
invalidov imajo tu pomembno po-
sredovalno vlogo, so nekakšen most
med prizadetim delavcem in or-
ganizacijo združenega dela, med
njim in sindikatom... Se vedno pa
se prerado dogaja, da invalid brez
pomoči odpira vrata v pisarne
socialnih služb, kadrovske oddel-
kov, zdravstvene službe, čeprav so
primeri redki in bolj izjeme kot
pravila.«

»Kaj pa siceršnja povezovanja
drušbenopolitičnih akterjev in
invalidov?«

»Kar najbolj širok stik z občin-
skimi drušbenopolitičnimi dejavniki,
samoupravnimi interesnimi skup-
nostmi, skupnostjo za zaposlovanje,
zdravstveno skupnostjo in drugimi
prispeva k uspešnemu zagotavljanju
mesta, ki invalidu v naši družbi
pripada. Za krajsko društvo lahko
rečem, da se je uspešno povezovalo -
spomnimo se le akcije prezaposlo-
vanja delavcev iz 'Mladega rodu' -
medtem ko so ostala društva še bolj
na začetku te poti. Doslej se bržkone
še ni pokazala potreba po celovito
organizirani akciji kot je bil to
primer v Kranju. Za socialno službo
posameznih občin pa lahko z go-
tovostjo trdim, da ima vpogled v
delo društev in tudi ustrezen vpliv
v primerih, ko je njena pomoč
potrebna.«

»Torej ste dosegli, da dru-
štvom invalidom v naši družbi
pritiče pravo mesto in da jih ne
pojmujejo zgolj kot le tiste or-
ganizacije, ki se ukvarjajo z
izletni in pikniki?«

»Zmotno mišljenje, ki je še do
nedavna prevladovalo, da se invalidi
ukvarjajo le z rekreacijo, je
preseženo. S številnimi akcijami smo
dokazali, da znamo biti tudi mi
ustvarjalni družbeni dejavniki. Očit-
ki rekreativni dejavnosti pa so bili
kajpak tudi odveč, saj je posebno
invalidu rekreacija nujno potrebna
v procesu njegove socialne rehabili-
tacije.«

Društva invalidov prav te dni
zaključujejo bilanco letošnjih akcij
in se z novimi programi ustavljajo
na pragu novega obdobja. Programi,
ki jih načrtujejo, nikakor niso le
papirnate formulacije, ki po novem
letu pozabljene obležijo v predalu,
tlačijo se otipljivih in včasih še kako
bolečih vprašanj našega, na človeč-
nost in solidarnost malokrat misle-
čega vsakdana. Izročilo humanosti,
ki mu zvesto sledijo že skozi vse
desetletje svojega organiziranega de-
la, ostajajo zvesti tudi, prihodnje
leto, ko bo mednarodno leto invalida
dalo njegovemu delu še večjo teht-
nost in delovno zagnanost. Zelo
lahko uspešneje in obsejše obveščal.

Geslo ob mednarodnem letu invalidov 1981

»Popolno sodelovanje in enakost«

Generalna skupščina Združenih narodov je
na svojem 31. zasedanju proglasila leto 1981
za mednarodno leto invalida

Proglasitev mednarodnega leta invalida je poziv Združenih naro-
dov vsem državam članicam, da razčlenijo položaj invalida v svojem
okolju in spodbudijo akcijo za naprednejši položaj invalida doma
in po vsem svetu. To sporočilo dobiva popolnejšo vsebino v luči
naporov narodov in držav, da se osvobodijo različnih političnih, eko-
nomskih in drugih dominacij in se borijo za nove in pravičnejše
mednarodne ekonomske in politične odnose, za svobodo in neodvisnost,
za pravice človeka in mir v svetu. Vse to pomeni tudi boj za naprednej-
ši družbeni položaj invalida v vsaki državi in v svetu kot celoti,
posebno še v deželah v razvoju, ker se položaj invalida ne more odva-
jati od usode njegove države in naroda.

Proglasitev Mednarodnega leta invalida za našo državo pomeni še
eno spodbudo za vsestransko analizo glede družbene skrbi za invalida.
Potrebe invalida naj bi bile v toku mednarodnega leta invalida v sredi-
šču pozornosti družbe, da bi se čimprej uresničila dogovorjena politika
in sprejeli novi ukrepi za naprednejši družbeni položaj invalida pri nas.
Družbena skrb za invalida je v naši zakonodaji in stvarnosti vedno
zajemala pomembno mesto. Zavzema se za vse invalide, ne glede na
svojestvo in vrsto invalidnosti. V državi se število invalidov čeni na
preko milijon in pol, od tega je največ invalidov dela, kar 500 tisoč.
Veliko je še vedno število vojnih invalidov, v to kategorijo spadajo
civilni invalidi in vojaški vojni invalidi.

Skrb za invalide pri nas je moralna in ustavna obveznost social-
istične samoupravne družbe, da ustvari pogoje za rehabilitacijo in zašči-
to invalida, v svojem bistvu je neposredni izraz in imanentni del globo-
ko humane vsebine samoupravnega socializma. Osnovni cilj te skrbi
sestoji iz preventivne dejavnosti, ki preprečuje nastanjanje invalidnosti,
če pa do tega pride, da se invalida po njegovih preostalih sposobnostih
usposobi za samostojno življenje in delo, da se more ponovno integri-
rati v življenjski in delovni okoliš.

Glede na izkušnje še iz mednarodnega leta otroka in mednarodne-
ga leta žensk ter predlogov vseh družbenih organizacij invalidov, je
treba, da celotna akcija v okviru Mednarodnega leta invalida najde
svoje težišče v družbeni bazi, v organizacijah združenega dela, od koder
problematika izhaja in kjer se mora reševati. V mednarodnem letu
invalida bo treba sprejete sklepe še bolj intenzivno in široko uresničevati.
Zaradi sodelovanja in organizacije aktivnosti bi bilo potrebno
usposobiti Jugoslovanski odbor za Mednarodno leto invalida, v kate-
rem bi bili predstavniki zveznih organizacij in pristojnih organov.

D. Z.

Bogat rekreativni program

Jesenice - Pred nedavnim je
bila razširjena seja izvršnega odbora
Društva invalidov Jesenice, ki so se
je udeležili tudi poverjeniki društva
iz posameznih krajevnih skupnosti
in naselij jeseniške občine.

Med drugim so ocenili pestro izlet-
niško dejavnost društva in naloge, ki
jih čakajo do konca leta, ter pripra-
ve za sprejem novega delovnega
programa za leto 1981. Letošnja
dejavnost društva glede organizacije
izletov za invalide jeseniške občine
je bila zelo razgibana. Za to področje
je namreč vzorno skrbela komisija
za rekreacijo in kulturo. Jeseniški
invalidi so letos dvakrat obiskali
grobnico tovariša Tita na Dedinju,
enkrat v lastni organizaciji, drugi-
pa v okviru koordinacijskega odbora
društev invalidov za Gorenjsko.
Ogledali so si Titov most na otok
Krk, pripravili izlet v Bohinj in na
Rokljuko, kjer so obiskali tudi več
pomnikov naše revolucionarne pre-

teklosti, bili pa so tudi v Goriških
brdih. Na Poljanah so se srečali težji
invalidi jeseniške občine, pridružili
pa so se jim tudi člani dveh sosed-
njih društev, radovljiškega in tržiš-
kega. Vsi izleti so bili vzorno pri-
pravljeni, za kar imajo precej zaslug
tudi poverjeniki v krajevnih skup-
nostih in naseljih.

Zelo razgibano pa so letos delo-
vale tudi druge komisije, posebno
športna in komisija za socialna
vprašanja. Slednja ima vedno dovolj
dela, saj tovrstnih problemov nikoli
ne zmanjka. Veliko skrbi posveča
komisija prošnjam invalidov za ma-
terialno pomoč, ki jo po skupni
presoji tudi odreja, Socialno ogrože-
ni invalidi si s to enkratno finančno
pomočjo lahko precej pomagajo,
dobrodošla je v času nakupa ozim-
nice in ob drugih velikih gospodin-
jskih izdatkih. Letos bo komisija
rešila preko deset prošenj.

Na seji pa so govorili tudi o na-
logah, ki čakajo jeseniške invalide
do konca leta. Med drugim bodo v
okviru praznika republike in ob
novem letu obiskali težje invalide
domu; nalogo je izvršni odbor dru-
štva zaupal poverjenikom. Začeli
bodo s pripravo novega delovnega
programa za leto 1981, ki ga bodo
sprejeli na slavnostni seji koncem
leta. V prihodnjem letu bodo člani
Društva invalidov Jesenice nadalje-
vali z že uveljavljenim programom
akcij, še posebno pozornost pa bodo
dali nekaterim akcijam v okviru
mednarodnega leta invalidov. Med
pomembnejšimi akcijami čaka in-
validsko organizacijo v Jesenicah
tudi priprava srečanja težjih in-
validov Gorenjske, ki bo prihodnje leto
v jeseniški občini.

J. Rabičič

**lip
bled**

lesna industrija

64260 bled ljubljanska c. 32
telefon: 064-77661
telegram: lip bled
telex: 34-525 yu lipex

PRODAJALNE:

- SLOVENIJALES Ljubljana
- Lip Bled — Rečica
- Lip Bled — Murska Sobota
- MURKA Lesce
- ZLIT Tržič

NOVO

STRUŽENO POHIŠTVO

Naraven les s svojo strukturo in barvo daje toplino in svojevrstno prijetnost struženemu pohištvo, ki s svojo bogato obliko sprošča in osvaja človeka v domačem ambientu. Struženo pohištvo s svojimi razkošnimi oblikami in dimenzijami poudarja trdnost in trežnost, z barvami pa nam pomaga pri usklajevanju in požitvi prostora. Struženo pohištvo, ki zajema postelje z nočnimi omaricami, s svojo uporabno funkcijo omogoča prilagajanje prostoru po širini in višini ter namenu. Služi nam lahko za vsakdanji počitek, prijeten od-dih na dopustu, vikendu ali hotelu.

Struženo pohištvo je izdelano iz prvovrstnega masivnega smrekovega lesa, površinsko obdelano v naravni barvi lesa ali z lužili in lakirano s prozornim nitro lakom v pol mat izvedbi.

CENTRAL KRAJ
TOZD delikatessa

v prodajalnah TOZD DELIKATESA

- Delikatessa Kranj, Maistrov trg 11
- Delikatessa Tržič, Trg svobode 20
- Naklo, Naklo 4
- Na Klancu, Oprešnikova 84
- Hrib, Preddvor
- Kočna, Zg. Jezersko
- Krvavec, Cerklje
- Dom, Srednja vas
- Na vasi, Senčur
- Klemenček, Duplje

vam nudimo za praznike pestro izbiro darilnih zavitkov, bonbonier in ostalih daril.

Obveščamo vas tudi, da lahko naročite oziroma kupite razne delikatesne specialitete — iz kuhinje Delikatessa v Kranju in Tržiču:

- pečene piščance, kareje, ribji file, biftek, razne solate, žolica, pripravljamo po želji tudi narezke in obložene kruške.

Priporočamo se za obisk in nakup v prodajalnah TOZD — DELIKATESA, Maistrov trg 11.

metalka

METALKA LJUBLJANA, n. sol. o.
TOZD Tovarna montažnega pribora
in ročnega orodja TRIGLAV TRŽIČ
Bistrica 132

Razpisna komisija, ki jo je imenoval delavski svet TOZD in izvršni odbor sindikata TOZD

razpisuje prosta dela in naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za področje

VODENJE KOMERCIALE

Poleg splošnih, z zakoni in družbenimi dogovori določenih pogojev, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- VSI ali VSI ekonomske, tehnične ali pravne smeri,
- 5 let delovnih izkušenj,
- zaželeno znanje tujega jezika,
- da ima organizacijske sposobnosti,
- moralno-politične in etične vrline ter pozitiven odnos do samoupravljanja

Kandidati naj pošljejo ponudbe s kratkim življenjepisom, podatki o dosedanem delu in dokazili o izpolnjevanju pogojev v zaprtih ovojnicah z oznako »za razpisno komisijo« v 15 dneh po objavi oglasa na naslov METALKA TOZD Triglav, Tržič, Bistrica 132.

**TEMELJNO
SODIŠČE V KRANJU
Predsedništvo**

Na podlagi 9. člena
pravilnika o delovnih
razmerjih objavlja
prosta dela in naloge

STROJEPIŠKE

za enoto temeljnega
sodišča na Jesenicah,
za katere se pri
opravih zahtevajo
naslednji pogoji:

- 4 letna srednja administra-
tivna šola,
- ali 2 letna administrativna
šola,
- delovne izkušnje z najmanj
300 udarci na minuto,
- delavka brez delovnih iz-
kušenj najmanj 200 udar-
cev na minuto in 3 mesece
poskusne dobe

Delavka, ki bo sprejeta na delo
na temeljno sodišče enoto na
Jesenicah, bo združevala delo
za nedoločen čas.

Interesentke naj v 15 dneh
po objavi vložijo pismene
prijave s kratkim življenje-
pisom in dokazili o izpol-
njevanju pogojev na naslov
Predsedništvo temeljnega
sodišča v Kranju, Ulica
Moše Pijadeja 2. Kandidat-
ke bozo o izbiri obvestili v
15 dneh po preteku roka za
prijavo.

DRAGI DEDEK MRAZ . . .

tako bodo v naslednjih dneh
začenjala številna pisemca
najmlajših
pa tudi
odrasli se najbrž že veselijo
presenečenj pod novoletno jelko

KAJ PODARITI ZA NOVO LETO,
S ČIM RAZVESELITI
OTROKE, STARŠE, PRIJATELJE,
SODELAVCE . . .

**NAJBOLJŠO IDEJO
ZA LEPO IN PRIMERNO
DARILO
BOSTE NAŠLI
V PISANI NOVOLETNI
PONUDBI BLAGA**

v
VELEBLAGOVNICI

N nama

ŠKOFJA LOKA
IN V BLAGOVNICI CERKNO

DEDEK MRAZ,
ZA MALE IN VELIKE ŽELJE
PRI

N nama

NE BO TEŽKO NAJTI
DOBRIH ODLOČITEV

etiketa žiri

ETIKETA

Žiri p. o.

Delavski svet delovne organizacije razpisuje dela
in naloge s posebnimi pooblastili

VODENJE KOMERCIALNEGA SEKTORJA

Pogoji:

- višja šola ekonomske ali komercialne smeri,
- poznavanje poslovanja delovne organizacije,
- znanje tujega jezika (nemščina ali angleščina)
- 4 leta delovnih izkušenj v komercialnem poslovanju

Poleg teh morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- splošne pogoje določene z zakonom in v skladu z družbenimi dogovori o kadrovske politiki,
- pravičen odnos do samoupravljanja,
- da imajo sposobnost vodenja in organiziranja delovnega procesa in drugih aktivnosti v skladu s samoupravnimi splošnimi akti

Imenovanje velja za dobo 4 let.

Vloge z dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev morajo kandidati poslati najkasneje v 15 dneh po objavi razpisa na naslov Etiketa Žiri, Delavski svet z oznako »Odbor za delovna razmerja«, Dobračeva 212, 64226 Žiri.

Nepopolnih vlog razpisna komisija ne bo upoštevala. Sklep o imenovanju bodo kandidati sprejeli v roku 30 dni po sprejemu sklepa delavskega sveta. Stanovanj DO nima na razpolago.

**NAJLEPŠE
DARILO DEDKA MRAZA**

Pravljica na ledu

troci za troke

v izvedbi »Praške otroške drsalne revije«
v hali »Tivoli« od 27. do 29. decembra
Informacije in vstopnice: Inex — potovalna agencija
Ljubljana, Titova 25 (312-995).

MALI OGLASI
telefon 23-341

PRODAM

Prodajam **ŠTEDILNIK** (2 plin, 2 plin). Visoko 92, Senčur 10629
Prodajam 4 **PRAŠICE**, težke do 16. Škofja Loka 10687
Prodajam otroški **POGRAD** z joki in **AVTORADIO**. Sv. Andrej 10688
Prodajam 7 tednov starega **TELEFONA** ali za v skrinjo. Voklo 68 10689
Prodajam domače **RDEČE** Cander, Kokrica, Dežman (proti žagi) 10690
Prodajam sedem mesecev brejo **PETAŠKA**, Bled, Rečička C. 8 10691
Prodajam čez 200 kg težkega **PRAŠICA**. Bitnje 9 10692
Prodajam **JAJCA** se dobijo vsak popoldan v Srednji vasi 6 pri 10693
Prodajam solo **KITARO** z vibratorjem. **OJAVEVALEC** gitacord, 50 W. **ZVOČNIKA**, 2 x 25 W. Jure Cankarjeva 20, Tržič 10694
Prodajam novo električno **BRIZO**. Znamke wagner 480 in dve **HLADILNIKI** gorenje, 80-lit. Bohinc Stanko, Verje 44, Med. 10695
Prodajam **PRAŠICA** za zakol. Prešeren 92, Kranj 10696
Prodajam **PRAŠICA** za zakol. Prešeren 15, Cerklje 10697
Prodajam otroško **POSTELJICO** z joki. Telefon 62-875 - Škofja Loka 10698
Prodajam **MINI NAZIJA KRANJ**, proda več-letno kosov raznega **STAREGA AVTOMOBILA**. Ogled in prodaja v Kranju, 25. decembra 1980, ob 13. uri 10699
Prodajam **POMIVALNO** (120 cm) in otroško **POSTELJICO** z joki vložkom. Ogled od 15. dalje. Prešeren Darinka, Prešeren 3, Jesenice 10717
Prodajam **PRAŠICA** za zakol. Grad Cerklje 10718
Prodajam barvni **TELEVIZOR** s kablom. Montreal, Telefon 74-355 10721

KUPIM

Kupim mlado **KRAVO** simen-
ki ima nad 4000 litrov mleka
Marenk, Selca 72 nad Škofjo
10708

Kupim termoakumulacijsko **PEC**,
od 2 do 6 kw in rabljen **PISALNI**
STROJ. Oglasite se po tel. 62-809
10709

VOZILA

Prodajam avto **LADA** in **VOLA**, va-
jenega dela. Leše 7, Tržič 10563
Prodajam nove plastične **ODBIJA-**
ČE za golfa, cena 5.000 din. Dobro
polje 5/a, Brezje 10568
Prodajam **WARTBURG** turist, v
voznem stanju. Potočnik Jože,
C. 1. maja 67, Kranj, tel. 28-237
10700
Prodajam R-4, letnik 1975, prevo-
ženih 145.000 km. Ravnik Janez,
Valjavčeva 11, Kranj, tel. 26-916
10701
Prodajam **ZASTAVO** 750, letnik
1971. Hafnarjevo naselje 55, Škofja
Loka 10702
Prodajam **LADO** 1600, letnik 1979,
Koci Tine, Tomažičeva 17, Kranj
10703
Prodajam avto R-4, letnik
1975. Telefon 47-143 10704
Prodajam 11 mesecev staro **LADO**
1600. Telefon 23-191 10705
Prodajam **SKODO**, letnik 1970,
1107 ccm, po delih. Srednja vas 23,
Senčur 10706
Prodajam R-4 **TL** special, star dve
leti. Telefon 064-83-080 od 15. ure
dalje 10707
Prodajam **FIAT** 850, celega ali po
delih. Stegnar Janez, Sebenje 47,
Tržič 10719
Kupim **FIAT - KOMBI** furgon
430, 750 ccm. Telefon 50-489 v torek
10720
Prodajam **VW** 1200, letnik 1973. Tel.
21-512 10722

STANOVANJA

SOBO oddam študentki, v centru
Kranja. Ponudbe pod šifro: Kranj
10710
Zamenjam enosobno **STANOVA-**
NJE na Jesenicah, z enakim, lahko
tudi garsonjero od Kranja do Ljub-
ljane. Informacije dobite pri Rakov-
cu, Zg. Bitnje 124 ali po telefonu
064-24-140 24. 12. 80 od 6. do 15. ure
10711

POSESTI

Ugodno prodajam **STAREJSO HI-**
ŠO. Sr. Dobrava 8, Kropa 10712

PRIREDITVE

GD TREBIJA, prireja 31. 12. 1980
ob 20. uri **SILVESTROVANJE**. Igra
ansambel **JURČEK**. Rezervacije
sprejemamo v trgovini na Trebiji
10713

KŽK KRANJ
TOZD Agromehanika
telefon 24-786
KMETOVALCI!
V trgovini
na Koroški cesti 25
v Kranju
nudimo
rezervne dele za:
Skropilnice AG 200, 300,
400 litrov in za atomizerje
traktorjev TOMO VINKO-
VIC 730
Rezervne dele za vse tipe
traktorjev **TOMO VINKO-**
VIČ, UTB, URSUS-C 330,
IMT 533, kosilnice BCS in
Gribaldi.
Traktorske gume in akumu-
latorje.
Snežne verige za traktorje in
avtomobile.

IZGUBLJENO

15. decembra 1980 sem izgubil
OSEBNO IZKAZNICO v Kranju.
Prosim, da jo proti nagradi vrnete.
Kosumi Ramadan, Kokrški breg 1,
Kranj 10714
V sredo, 17. 12. 1980 je bila pozab-
ljena **DENARNICA** z **DOKUMEN-**
TI in večjo vsoto denarja v Kranju,
v telefonski govornici ali v bližini,
pri trgovini Jugoplastika. Poštenega
najditelja prosim, naj jo proti na-
gradi vrne na naslov v dokumentih.
10715

OSTALO

Priznan ansambel v trio zasedbi,
je prost za silvestrovanje. Infor-
macije po tel. 74-395 - Marjan
10716

Izdaja **ČP Glas, Kranj, Stavek TK Go-**
renjski tisk Kranj, tisk: ZP Ljudska
pravica, Ljubljana. Naslov uredništva
in uprave lista: Kranj, Mose Pijadeja 1.
- Tekoči račun pri SDK v Kranju šte-
vilka 51590-603-31999 - Telefoni: n. c.
23-341, glavni urednik, odgovorni ured-
nik in uprava 21-835, redakcija 21-860,
komercialna - propaganda, naročnina,
mali oglasi in računovodstvo 23-341.
Oproščeno prometnega davka po
pristojnem mnenju 421-1/72.

Titova 48

razpisuje licitacijo, dne 24. 12. 1980 ob 11. uri za na-
slednja vozila

FIAT 132,
letnik 1978 v voznem stanju, izklicna cena je 175.000
din in 25,5 % prometnega davka

RENAULT 4 TL,
letnik 1977, karamboliran v nevoznem stanju, izklic-
na cena je 17.000 din, in 19,5 % prometnega davka.

Ogled vozil je možen 2 uri pred začetkom razprodaje v prostorih
tehnične baze Brnik. Vsa pojasnila dobite po tel.: 064-23-647 pri
tov. Boštarju.
Licitirati imajo pravico vse pravne in fizične osebe, ki
predhodno vplačajo 10 odstotkov kavcije od izklicne cene.

OSNOVNO ZDRAVSTVO GORENJSKE o. o.

Kranj
Komisija za delovna razmerja delovne skupnosti
skupnih služb Kranj
objavlja prosta dela in naloge

za delovno skupnost skupnih služb - del Kranj
1. STATISTIKA
za delovno skupnost skupnih služb - del Jesenic
2. STATISTIKA
3. MEHANOGRAFA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še
naslednje:
pod 1. in 2.
- dokončana srednja izobrazba ekonomske smeri,

pod 3.
- dokončana srednja izobrazba ekonomske smeri, in opravljen meha-
nografski tečaj
Delo se združuje pod točko 1. in 2. za nedoločen čas, pod točko 3. pa za
določen čas - nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom.
Poskusno delo traja dva meseca.
Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo
v 15 dneh po objavi oglasa na naslov Osnovno zdravstvo Go-
renjske o. o., Kranj, Gosposvetska cesta 10, kadrovska služba.
O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po preteku roka za
sprejemanje prijav.

Za stanovanje je potrebno varčevati

Če se odločite varčevati za stanovanje ali hišo z rednimi mesečnimi pologi, dobite npr. po štirih letih na privarčevani znesek kar 200 % posojila in še 40 % za ohranjanje realne vrednosti hranilne vloge.
Na vsa vprašanja o varčevanju vam bodo odgovorili v vaši banki.

Ljubljanska banka

Ljubljanska banka

Temeljna banka Gorenjske, Kranj

obvešča občane Gorenjske

da od 25. 12. 1980 do 10. 1. 1981
ne bo odobraval potrošniških kreditov.

da bo 31. 12. 1980 banka odprta
do 13. ure,
razen ekspoziture Kranjske gore, ki bo
odprta do 16. ure.

Nadaljnje podružbljanje obrambe

Predstavniki armade, teritorialne obrambe in organov ljudske obrambe so pred dnevom armade sprejeli slovenske novinarje, ki pišejo o obrambnih vprašanjih — Pregled dosežkov v obrambnih pripravah in dogovor za bodoče sodelovanje

Ljubljana — Tradicionalni sprejem pri poveljniku ljubljanskega armadnega območja in poveljniku republiškega štaba teritorialne obrambe pred dnevom naše armade, udeležili so se ga tudi predstavniki

republiških sekretariatsov za ljudsko obrambo in notranje zadeve ter republiške konference Socialistične zveze, je imel za slovenske novinarje, ki poročajo o obrambnem dogajanju v naši družbi, predvsem

delovni pomen. Organizatorji srečanja so namreč goste seznanili z uresničevanjem osnovnih nalog letošnje leto.

Armada, so poudarili predstavniki poveljstva ljubljanskega armadnega območja, je posebno v prvih mesecih vložila nemalo naporov v povečanje borbene pripravljenosti. Tudi po izgubi vrhovnega poveljnika naših oboroženih sil se ta prizadevanja niso zmanjšala, ampak celo okrepila. O aktivnostih armade, so še menili med drugim, da so sredstva javnega obveščanja dovolj široko poročala in s tem prispevala k njihovi uspešnosti.

V teritorialni obrambi, so dejali njeni predstavniki, so ob končanem petletnem obdobju razvoja prišli do stopnje organiziranosti in usposobljenosti, ki omogoča izpolnjevanje zamisli splošne ljudske obrambe. Nov vidik obrambne organiziranosti po krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah pomeni narodna zaščita, ki so ji namenili del svoje oborožitve. Za dvig strokovne ravni teritorialne obrambe, poudarek so dali predvsem idejnopoličnemu in vojaškemu usposabljanju poveljstev, je bilo potrebnih veliko prizadevanj. Vse aktivnosti zaradi obsežnosti niti ni bilo moč predstaviti javnosti.

Predstavniki sekretariatsa za ljudsko obrambo so med drugim ocenili razvoj civilne zaščite, v katero so doslej vključili že okrog 13 odstotkov slovenskega prebivalstva. V prihodnjem obdobju načrtujejo še okrog 3-odstotno povečanje števila pripadnikov civilne zaščite, izboljšati pa bo treba tudi njihovo usposobljenost in opremljenost, predvsem v nekaterih enotah. Splošno obrambno in samozaščitno usposabljanje je napredovalo, saj je v ta proces letno vključenih od 350 do 400 tisoč občanov, k vsebinsko bogatejšemu izobraževanju pa naj bi pripomoglo tudi delo novo ustanovljenega republiškega centra za obrambno usposabljanje.

Prav tako pomembna kot priprava planskih dokumentov za prihodnje srednjeročne obdobje, v katerih postaja splošna ljudska obramba sestavni del nalog na drugih področjih dejavnosti družbe, je bila priprava novega zakona o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti. V snovanje tega zakonskega akta, ki bo sprejet predvidoma prihodnje leto, je vključen širok krog nosilcev obrambne aktivnosti, kar prispeva k večji učinkovitosti našega obrambnega sistema. Nadaljnje podružbljanje splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, so za sklep naglasili predstavniki sekretariatsa, je tudi ena glavnih usmeritev za bodoče delo.

Gostiteljem srečanja se je za sprejem zahvalila predsednica slovenskega društva novinarjev Kristina Lovrenčič. Sledil je še dogovor o podrobnostih sodelovanja med nosilci obrambnih dejavnosti in sredstvi javnega obveščanja v bodoče ko naj bi vprašanjem splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite posvetili zadostno pozornost na vseh ravneh naše organiziranosti.

S. Saje

Slovesno ob prazniku armade

Včeraj smo proslavljali dan ustanovitve Jugoslovanske ljudske armade. Zazrli smo se na prehojeno pot med razvojem naše revolucije in rastjo neodvisne socialistične jugoslovanske skupnosti v svobodi. Ob pregledu dosežkov, ki so plod nadaljevanja dela tovariša Tita, smo ponovno ugotavljali vsebinski značaj naših oboroženih sil. Potrdili smo ga tudi s številnimi prireditvami po vseh gorenjskih občinah, na katerih se je poleg pripadnikov oboroženih sil zbrala množica delovnih ljudi in občanov. Z besedo in sliko predstavljamo le nekatere od mnogih slovesnosti.

Kranj — Med svečanostjo ob dnevu naše armade, ki so jo minuli četrtek v občinski skupščini pripravili komite za SLO in družbeno samozaščito, svet za LO, varnost in DS, konferenca ZRVS in štab TO v občini Kranj, je govoril predsednik komiteja Jože Kavčič. Po govoru so podelili republiška in občinska priznanja organov ljudske obrambe, organizacije rezervnih vojaških starešin in teritorialne obrambe. V kulturnem sporedu so nastopili učenci osnovne šole Davorin Jenko iz Cerkelj. Na sliki: predsednik Pokrajinskega odbora za Gorenjsko Franc Puhar-Aci izroča visoko državno odlikovanje Ivo Šimunoviču. (S) — Foto: M. Ajdovec

Tržič — Osrednja proslava ob dnevu JLA je bila v petek zvečer v osnovni šoli heroja Grajzerja. Na njej je Vinko Golmajer, predsednik občinske konference ZSMS Tržič, orisal razvojno pot in uspehe naših oboroženih sil pod vodstvom vrhovnega komandanta tovariša Tita ter poudaril, da moramo biti tudi danes usi dobro pripravljeni braniti domovino, če bo treba. Več posameznikov in organizacij je ob tej priliki dobilo priznanja za delo na obrambnem področju. Pred proslavo je bil v šoli svečani zbor teritorialne obrambe, med katerim so ocenili delo, podelili odlikovanja predsedstva SFRJ, pohvale in priznanja republiškega, pokrajinskega ter občinskega štaba teritorialne obrambe in prebrali napredovanja pripadnikov teritorialne obrambe. Na svečanosti so mladi prostovoljci s slovesno prisego in podpisom (na sliki) stopili v vrste teritorialne obrambe. — H. Jelovčan

Novinarje sta povabila poveljnik LAO generalpodpolkovnik Branko Jerkič in poveljnik TO Slovenije generalmajor Mihael Petrič (v sredini) — Foto: S. Saje

NESREČE

VOZNIK STOENKE UMRL

Kranj — Na magistralni cesti Jevca-Kranj v bližini Meje se je v četrtek, 18. decembra, ob 20.20 pripetila huda prometna nezgoda, v kateri je umrl Svetko Kabič (roj. 1937) iz Hrastja. Voznik osebnega avtomobila zastava 101 Svetko Kabič je vozil od Kranja proti Jevci. Na zasneženi in spolzki cesti ga je začelo močno zanašati. Iz nasprotne smeri je tedaj pripeljal avtobus, ki ga je vozil Milan Stenovec (roj. 1935) z Zg. Jezerskega. Voznik avtomobila je videl, da stoenko zanaša, zato je zaviral, vendar pa mu na poldeneli cesti ni uspelo pravočasno ustaviti. Kabičev avtomobil je silovito priletel v avtobus, v katerem je bilo tedaj 52 potnikov. Trčenje je bilo tako hudo, da je voznik Kabič na kraju nesreče umrl. Nekaj minut po nesreči je v stoječi avtobus od zadaj trčil voznik osebnega avtomobila Franc Prisljan (roj. 1913) iz Kranja, ki je sicer opazil stoječi avtobus, vendar na ledeni cesti ni mogel pravočasno ustaviti. Njegova sopotnica Marijana Prisljan (roj. 1893) je bila v nesreči ranjena, prav tako voznik Prisljan. Škode na vozilih je bilo za okoli 350.000 din.

PREHITEVANJE NA ZASNEŽENI CESTI

Kranj — V petek, 19. decembra, nekaj po 10. uri dopoldne se je na magistralni cesti med Mejo in Jevco pripetila prometna nezgoda zaradi nepravilnega prehitevanja. Voznik osebnega avtomobila Ekrem Dupanović (roj. 1950) iz Novega Sarajeva je vozil proti Kranju in v blagem levem ovinku začel prehitevati nek avtomobil. Iz nasprotne smeri pa je tedaj pripeljala kolona vozil, tako da je voznik Dupanović zavrl in skušal zaviti nazaj na svoj vozni pas; na zasneženem cestišču pa je njegov avtomobil začelo zanašati, tako da se je znašel na voznem pasu za promet iz nasprotne smeri. V njegov avtomobil je zato trčil voznik osebnega avtomobila Slavko Vinčič (roj. 1944) iz Medvoda, nato pa ga je odbilo s ceste. V Dupanovičev avtomobil je nato trčil še voznik osebnega avtomobila Jože Avsec (roj. 1933) iz Ljubljane. V trčenju je bil huje ranjen voznik

Vinčič in so ga prepeljali v Klinični center.

Z AVTOBUSOM V STOJEČ AVTO

Jesenice — V petek, 19. decembra, nekaj pred 16. uro se je na magistralni cesti na Hrušici pripetila prometna nezgoda zaradi neprimerne hitrosti. Voznik avtomobila Mile Slivnik (roj. 1949) s Hrušice je vozil od Rateč proti Jesenicam, na Hrušici pa je trčil v stoječi osebni avtomobil Marjana Jana (roj. 1947) z Jesenic. V nesreči ni bil nihče ranjen, škode na vozilih pa je za 45.000 din.

SOPOTNIK UMRL

Kranj — Na Jezerski cesti se je v nedeljo, 21. decembra, ob 1.30 zjutraj pripetila huda prometna nezgoda, v kateri je umrl Drago Šiftar (roj. 1952) iz Kranja. Pokojni je bil sopotnik v osebnem avtomobilu ki ga je iz Preddvora proti Kranju vozil Milija Stojanović (roj. 1957) iz Kranja. Na Jezerski cesti je avtomobil začelo zanašati, trčil je v bližnjo hišo, od tu pa ga je odbilo preko ceste v hišo št. 69. Med vrtenjem avtomobila je iz njega padel Drago Šiftar in obležal tako hudo ranjen, da je kasneje med prevozom v ZD Kranj umrl. Huje in lažje ranjeni pa so bili še voznik Stojanović in sopotnika Franc Gorjanc (roj. 1949) s Planine in Tine Šemrov (roj. 1956) iz Kranja. Škode na avtomobilu pa je za 50.000 din.

V NESREČI ŠEST RANJENIH

Škofja Loka — V nedeljo, 21. decembra, ob 2.20 se je na regionalni cesti v bližini športne dvorane na Podnu pripetila hujaša prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Anton Škoda (roj. 1958) iz Zeleznikov je vozil proti Selški dolini; v ovinku pa je njegov avtomobil začelo zanašati in je kljub zaviranju trčil v osebni avtomobil, ki ga je iz nasprotne smeri pripeljal Jože Skrbiš (roj. 1944) s Šutne. V trčenju so bili ranjeni voznik Škoda in sopotniki Bojan Primožič, Karel Jelenc in Gregor Demšar ter voznik Skrbiš in njegova žena Tatjana. Škode na avtomobilih pa je za 110.000 din.

L. M.

Obvestilo

Temeljno javno tožilstvo v Kranju daje v zvezi s smrtjo Valentina Pestarja (roj. 25. 9. 1923), iz Adergasa 34 naslednjo informacijo. Dne 11. decembra letos ob 18. uri so delavci OM Cerklje pridržali v svojih prostorih za pridržanje Valentina Pestarja zaradi prekrška po zakonu o prekrških zoper javni red in mir in sicer zaradi bojazni, da bo zaradi močne vinjenosti z motenjem javnega reda in miru nadaljeval. Preko noči je Valentin Pestar v prostorih za pridržanje umrl.

Institut za sodno medicino v Ljubljani je ugotovil, da je imel pokojni v krvi 4,03 promile alkohola, obdukcija pa je pokazala, da je umrl zaradi zastrupitve z alkoholom. Nadaljna preiskava je tudi ugotovila, da je med ukrepanjem delavcev milice in smrtjo pokojnika izključena vsakršna vzročna zveza.

Javni tožilec
Dušan Rihtaršič

Otvoritev stražiškega doma

STRAZIŠČE, — V soboto, 27. decembra, ob 17. uri bodo v Strazišču slovesno otvorili preurejen Dom svobode, ki bo v prihodnje dom krajevne skupnosti. S tem bo uresničena dolgoletna želja prebivalcev Strazišča, da stari dom Svobode rešijo propada. S pomočjo samoprispevka kranjčanov jim je to uspelo. Preurejeni dom je brez dvoma velika straziška pridobitev in krona skoraj dvoletnih prizadevanj na tem področju. —jk

Tržičani so se izkazali

Ljubljana — Na osrednji proslavi ob dnevu JLA, ki je bila v petek zvečer v ljubljanski hali Tivoli, je bilo sklenjeno tudi republiško tekmovanje mladine in vojakov v znanju Mladost v pesmi, besedi in spretnosti, ki je letos potekalo s podnaslovom Tito-partija-revolucija.

Izkušnje bodo koristile

Kranj — Komite občinske konference ZKS Kranj je na torkovi seji obravnaval trenutni položaj pri pripravah za uvedbo usmerjenega izobraževanja. Člani komiteja so še posebej opozorili na pomen proizvodnega dela. Temu velja posvetiti še posebno pozornost. V priprave kaže bolj vključiti Gospodarsko zbornico, prav tako pa koristiti izkušnje, ki jih kranjska občina na tem področju že ima. Za primer so navedli Mlekarski center, izobraževanje gumarjev v Savi, Iskrino šolo itd. Pomembno bo tudi usmerjanje učencev.

H. J.

Velika kulturna zabavna prireditev

v korist društva paraplegikov Gorenjske regije v športni hali nove osnovne šole na Planini v Kranju, dne 26. 12. 1980 ob 17. in 20. uri

DARILO PRIJATELJEM

NASTOPAJO:

Nataša Dolenc, Tonja Rahonc, Slavko Kastelic, Janez Dolinar, Janko Ropret, Meta Močnik, Lado Leskovar, Robert Peressuti, Dušan Josevski, Biba Uršič, Jože Vunšek, Bernarda Oman, Tina Primožič, Iztok Alidič, Jelka Štular, Kondi Pižorn, Breda Žumer, Mari Zdjelar, revijska plesna skupina Tržič, Folklorna skupina Primskovo, skupina DŽEJBI, skupina UNIVERZAL, skupina MODRINA, Ivan Andrej Brežnikov Vanč, DIKSILEND skupina

Vstopnice po 80 din si lahko zagotovite že v prodaji na recepciji hotela Creina v Kranju, hotela Transturist v Škofji Loki in v pisarni društva Modrina Kranj, Delavski dom.

Vsi nastopajoči so se odpovedali honorarjem, z obiskom prireditve pa boste tudi vi pomagali Društvu paraplegikov Gorenjske. DRUŠTVO MODRINA.